

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

โดย
นายวัชชัย นิลสนธิ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา
เวศม์)

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

GUIDELINES FOR DEVELOPING THE INTERNAL SUPERVISION PERFORMANCE
OF WATCHINWARARAM (CHAROENPHONWITTAYAWET) SCHOOL

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

640620105 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต), แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)

นาย ธวัชชัย นิลสนธิ: แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) สายบริหารจำนวนทั้งสิ้น 12 คน ประกอบด้วย (1) ผู้อำนวยการ (2) รองผู้อำนวยการ (3) หัวหน้าฝ่ายบริหาร และ (4) ผู้เชี่ยวชาญภายนอก 2) สายปฏิบัติการสอน คือ ครู จำนวนทั้งสิ้น 27 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) รวมทั้งสิ้น 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการประเมินผลและรายงานผล และการสร้างเครื่องมือนิเทศ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) มี 5 ด้าน 16 แนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา มี 4 แนวทาง คือ (1) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ สภาพปัญหา โดยจัดจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากนั้นดำเนินการนำผลสรุปที่ได้มาจัดทำรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา (2) ดำเนินการจัดให้มีการประชุม การสัมมนาให้ความรู้ โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสอดแทรก (3) ให้ความสำคัญ ตระหนักเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยร่วมกันแก้ไขปัญหาให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (4) ดำเนินการจัดทำแผนการสอน พร้อมทั้งจัดทำแบบบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบัน โดยเน้นการจัดการสอนแบบ Active Learning และส่งเสริมให้คณะครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยวิเคราะห์จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ มี 4 แนวทาง คือ (1) จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน มีข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีการปรับปรุงข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ (2) นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผน และนำมาปรับปรุงแผนการใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา (3) ดำเนินการวางแผนการนิเทศ โดยการจัดทำแผนการนิเทศ ให้มีความต่อเนื่อง ละเอียด โดยคณะครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ รวมถึงการจัดทำแผน (4) การจัดสรรงบประมาณ และด้านทรัพยากรให้เพียงพอในแต่ละปีการศึกษา 3) ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ มี 3 แนวทาง คือ (1) พัฒนาเครื่องมือที่เก็บข้อมูลโดยการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ (2) เปิดโอกาสให้คณะครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย หรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างสื่อ (3) ส่งเสริมให้คณะครูมีการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตสื่อ และเครื่องมือที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 4) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มี 3 แนวทาง คือ (1) ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ ความสำคัญของการนิเทศ (2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา (3) ปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร โดยที่ผู้รับการนิเทศสามารถสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศ นำผลการนิเทศในแต่ละครั้ง มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา 5) การประเมินผลและรายงานผล มี 2 แนวทาง คือ (1) คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี จัดกิจกรรมและมอบเกียรติบัตรในการปฏิบัติที่ดี เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน (2) ดำเนินการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาที่ยั่งยืน

640620105 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : the internal supervision operations of Wat Chinwararam School. (Charoenphonwittayawet), Guidelines for developing internal supervision operations of Wat Chinwararam School. (Charoenphon Wittayawet)

MR. Tawatchai NILSONTI : GUIDELINES FOR DEVELOPING THE INTERNAL SUPERVISION PERFORMANCE OF WATCHINWARARAM (CHAROENPHONWITTAYAWET) SCHOOL Thesis advisor : Associate Professor Nuchnara Rattanasiraprapha, Ph.D.

The purposes of the research were to know 1) The operation of Internal Supervision of Wat Chinwararam (Charoenphon Wittayawet) School. and 2) The Guidelines for the operation of the Internal Supervision of Wat Chinwararam (Charoenphon Wittayawet) School. The population of this research consisted of 12 Administrators, Director, two Deputy Directors, three Head of Administrations, and four External Experts. 2) The teaching line consisted of 27 teachers (except researcher), a total of 39 people. There are two types of research instruments: opinion questionnaires and semi-structure interview. The statistic used in the data analysis were Frequency, Percentages, Arithmetic mean and Standard Deviation. The quality analyzing information by using content analysis.

The results of this research were as follows

1. The internal supervision operations of Wat Chinnawaram (Charoenphon Wittayawet) School, the overall picture is at a high level. As considering each aspect found that most of them were at the high level, Supervision operations, Supervision planning, Study of current supervision problems, Evaluation and reporting lastly Creating supervisory tool.

2. Guidelines for developing the internal supervision operations of Wat Chinnawaram (Charoenphon Wittayawa) School has 5 areas and 16 approaches as follows: 1) In the area of education, the current problem has 4 approaches: (1) Administrators and teachers work together to analyze the causes. Problems classified by teachers According to the learning group Then proceed with using the summary results obtained to prepare a report on the problem conditions of the educational institution. (2) Proceed with organizing a meeting. Seminar to provide knowledge By integrating new technology. (3) Give importance and awareness about supervision within educational institutions. By jointly solving problems so that teachers and all involved parties have the right to express their opinions. (4) Carry out lesson plans. As well as keeping the post-teaching recording form up to date. It emphasizes teaching using Active learning and encourages teachers to conduct research in the classroom. By analyzing the results of academic achievement. 2) In terms of planning supervision, there are 4 approaches: (1) Prepare a manual for supervision within the school. So that the supervisory team can understand the scope and workload. Have correct information and current Information is updated regularly. (2) Adopt the policies of the Ministry of Education. The Educational Service Area Office came as a guideline in planning. And bring it to be adjusted and integrated to suit the environment within the educational institution. (3) Carry out supervision planning. By creating a supervision plan that is continuous and detailed, with all teachers participating in the supervision planning. Including the preparation of plans (4) budget allocation and adequate resources for each academic year. 3) In terms of creating supervision tools, there are 3 approaches: (1) develop tools that collect data by adapting new technology; (2) provide opportunities for teachers to exchange ideas. About media

production modern innovation or create a learning community in media creation. (3) Encourage teachers to develop knowledge in media production. and tools that are consistent with the context of the educational institution. 4) In terms of supervisory operations, there are 3 approaches: (1) providing knowledge about the benefits Importance of supervision (2) Provide opportunities for students Evaluated the performance of teachers in each subject. (3) Practice supervision in a friendly manner. Where the person receiving supervision can ask questions or ask for advice from the supervisor Take the results of each supervision session. To improve and develop. 5) There are 2 approaches to evaluating and reporting results: (1) selecting works that are examples of good practice Organize activities and give certificates of good practice. To build morale and encouragement in working. (2) Carry out a teacher satisfaction assessment form. To the work process of the supervision committee to use the evaluation results to improve and develop even better.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ เรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาในการแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่างๆ จนสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านการบริหารการศึกษาให้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผอ.ศักรินทร์ ยะลา ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอนุบาลวัดบางนางบุญ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือ เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถนำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณ ผอ.ปรารธนา ปวงนิยม ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ผอ.ภัทรวดี รอดวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตือ และนางรติวันต์ ปิ่นแก้วเกียรติ นางสาวนันท์หวดี ด้วงเพียร ศึกษาพิเศษ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในการเก็บข้อมูลการวิจัยส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนแล้วเสร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 40 ที่ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและความช่วยเหลือเสมอมา ขอขอบพระคุณบิดามารดาและกำลังใจจากทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัยที่ช่วยเหลือและสนับสนุนให้การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณความดี และคุณประโยชน์อันเกิดจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้อบรมสั่งสอน จนทำให้การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ธวัชชัย นิลสนธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฒ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	3
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2	12
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การนิเทศภายในสถานศึกษา.....	12
แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	12
ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	13

ความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา	16
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา	19
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา	22
ขอบข่าย กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	27
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา	38
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์).....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
งานวิจัยในประเทศ.....	45
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	53
สรุป55	
บทที่ 3	57
การดำเนินการวิจัย	57
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	57
ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย.....	57
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย.....	57
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย	57
ระเบียบวิธีวิจัย	58
แผนแบบของการวิจัย.....	58
ประชากร	58
ตัวแปรที่ศึกษา.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	64
สรุป66	
บทที่ 4	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)	69
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์).....	80
บทที่ 5	88
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	88
การอภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	101
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	101
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	102
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพ.....	104
ของเครื่องมือวิจัย	104
ภาคผนวก ข ตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ.....	107
ภาคผนวก ค หนังสือขอตกลงเครื่องมือวิจัยและรายชื่อสถานศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย	116
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	118
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	124
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	126

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัยและรายชื่อผู้ให้ข้อมูล
 สัมภาษณ์..... 135

ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์ 138

รายการอ้างอิง 141

ประวัติผู้เขียน 149

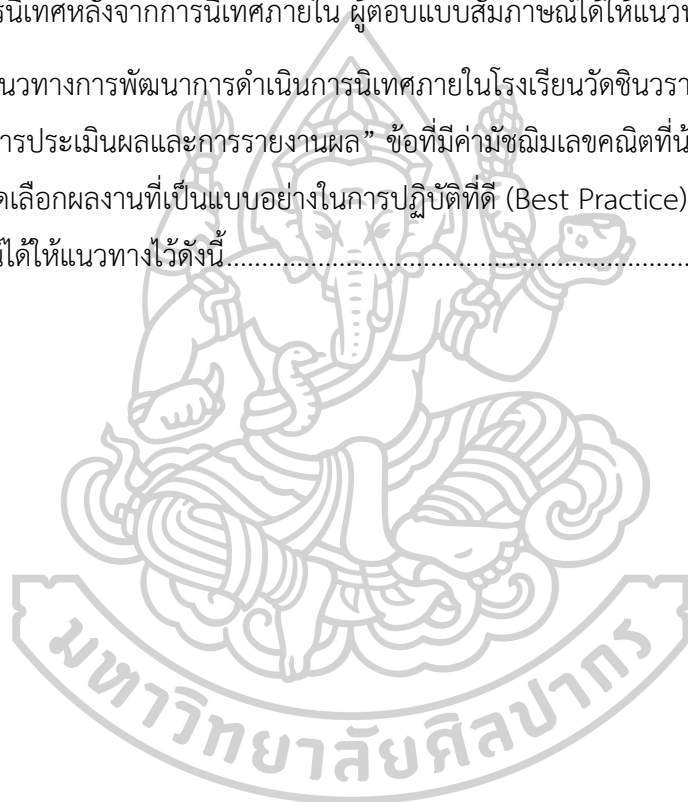
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลนักเรียน	42
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
ตารางที่ 3 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยภาพรวม	70
ตารางที่ 4 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา.....	71
ตารางที่ 5 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการวางแผนการนิเทศ	74
ตารางที่ 6 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ.....	76
ตารางที่ 7 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ.....	78
ตารางที่ 8 คำสัมภาษณ์เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการประเมินผลและการรายงานผล	79
ตารางที่ 9 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์) “ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา” ข้อที่มีคำสัมภาษณ์เลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ สถานศึกษามี การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความจำเป็นเป็นสำคัญที่สุด และสถานศึกษา มีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ผู้ตอบแบบ สัมภาษณ์ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้	80
ตารางที่ 10 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์) “ด้านการวางแผนการนิเทศ” ข้อที่มีคำสัมภาษณ์เลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะนิเทศ มีการ จัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการ ดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่ คาดว่าจะได้รับ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้	82

ตารางที่ 11 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา
 เวศม์) “ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นม
 สามารถใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา พัฒนาได้ และเครื่องมือที่สร้างขึ้นม
 สามารถใช้ในการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้
 แนวทางไว้ดังนี้ 83

ตารางที่ 12 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา
 เวศม์) “ด้านการปฏิบัติการนิเทศ” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะนิเทศ มีการ
 สะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้ 85

ตารางที่ 13 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา
 เวศม์) “ด้านการประเมินผลและการรายงานผล” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะ
 นิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล ผู้ตอบ
 แบบสัมภาษณ์ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้ 86

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	9
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย.....	10

บทที่ 1

บทนำ

สภาวะการณ์ในปัจจุบันงานในด้านการศึกษามีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าไปมาก มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านทั้งในด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านเทคโนโลยี รวมถึงด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไปอย่างรวดเร็ว และทำให้ส่งผลให้ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอย่าสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ที่ประเทศชาติมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด” และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการเรียน การสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา¹ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จำเป็นที่จะต้องอาศัยความเข้าใจในบริบทสถานการณ์การพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการรับมือกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีความผันแปรสูงและเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและสามารถเป็นได้ทั้งโอกาสที่ช่วยเสริมสร้างประโยชน์ หรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์วิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ยิ่งเป็น แรงกระตุ้นให้ประเทศไทยต้องเร่งดำเนินการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายโดยเร็ว ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด² อนึ่ง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีเป้าหมาย ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษ 21 2) คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้

¹ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545”, **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก, 18.

² สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13** (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2566 – 2570), 6.

ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ 3) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน 4) แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ 5) ระบบและกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผลมีประสิทธิภาพ 6) ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล และ 7) ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับ การพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน³ การพัฒนาคุณภาพศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนที่เชื่อมั่นว่าคุณภาพผู้เรียนจะเกิดได้และบรรลุหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 นั้น จะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบและปัจจัยคือ คุณภาพของผู้เรียนที่โรงเรียนต้องประกันคุณภาพต่อผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าผู้เรียนจะต้อง มีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศที่ต้องร่วมกัน สนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกันในลักษณะของ “เกลียวเชือก” กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศภายในช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนถาวร ดังคำกล่าวที่ว่า “การจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี”⁴ จากที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นบทบาทที่สำคัญของผู้บริหารอย่างมากต่อการพัฒนาคน การพัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารและครูทำงานร่วมกัน ความ

³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579** (กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560), ญ-ฎ.

⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การนิเทศภายในสถานศึกษา**, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 1-2.

เข้าใจในกระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีตั้งนั้นระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการนิเทศการศึกษา ที่จะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จได้มากขึ้นและรวดเร็ว มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดกิจกรรมดำเนินการในสถานศึกษาโดยบุคลากรในสถานศึกษาเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยตรง³ และมุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะและมีความสุขโดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น เป็นคนเก่งที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้⁴

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนและคณะครู ได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ว่าสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการภายในโรงเรียนจนถึงเป้าหมายสุดท้ายคือ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้⁵ และแก้ไขปัญหาศึกษานิเทศก์

³ วัชรวิภา เล่าเรียนดี, การนิเทศการสอน : Supervision of Instruction, พิมพ์ครั้งที่ 7 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 226.

⁴ วิทยากร เชียงกุล, รายงานสถานะการศึกษาไทย ปี2557/ 2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร (กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์, 2559), 68.

⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, การนิเทศภายในสถานศึกษา, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 1.

ตามตำแหน่งมีจำนวนที่จำกัด สภาพปัญหาของสถานศึกษาแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน สภาพปัจจุบันบุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ และบางคนยังมีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กระตุ้นแนวความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับครู และพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์ในการนิเทศภายในสถานศึกษา เช่น ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาคุณภาพงานวิชาการ กระตุ้นให้เกิดการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ช่วยให้ครูเกิดทักษะ พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูได้มุ่งมั่นในการตั้งใจทำงานเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ปัญหาของการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาคม) ผู้วิจัยได้ศึกษา ประมวล รวบรวมข้อมูล จากเอกสารรายงานประจำปี รายงานย้อนหลังของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาคม) 3 ปีย้อนหลังตั้งแต่ปี 2563 – 2565 จะพบว่าสภาพปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาคม) มีปัญหาดังนี้

การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาคม) โรงเรียนไม่ได้นำข้อสรุปเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องในการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารและคณะครูไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศครู การปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศน้อยครั้ง และบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือการมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การนิเทศมาจากกลุ่มคนบางกลุ่มเท่านั้น ไม่ได้มาจากครูทุกคนในโรงเรียน การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนยังไม่เข้มข้นพอ ทั้งในเรื่องของระยะเวลา รูปแบบการนิเทศ คณะกรรมการการนิเทศ การทำงานนิเทศที่ยังไม่เป็นแบบแผน จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้ไม่ตรงจุด ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศยังมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และความสนใจในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ เนื่องจากยังเป็นครูที่บรรจุใหม่เป็นจำนวนมาก ที่ยังไม่ได้รับการอบรม สัมมนา ให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน⁶ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา

⁶ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาคม) , แผนการนิเทศภายในสถานศึกษา, (ปทุมธานี: โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาคม), 2566), 20.

เวศม์) มีการวางแผนเกี่ยวกับการนิเทศที่เป็นรูปธรรมชัดเจนยังไม่ดีเท่าที่ควร ในเรื่องของการแต่งตั้งคณะกรรมการ ในการขับเคลื่อนการนิเทศภายในโรงเรียน รวมถึงการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนส่วนมากไม่ตระหนักว่าตนมีส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนา และประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียนคิดว่าเป็นการไปสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน เป็น การที่ต้องจับผิดครูด้วยกัน และผู้รับการนิเทศยัง 모르ถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศภายใน โรงเรียนว่าเป็นการทำงานการให้ความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อ พัฒนาบุคลากรทุกคนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น⁷ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ การนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้นิเทศในการผลิตการสร้างสื่อ เครื่องมือ ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ ๆ กับการนิเทศภายในของ โรงเรียน เครื่องมือในการนิเทศภายในโรงเรียนยังไม่เหมาะสม เป็นเครื่องมือที่ทันสมัย และมีความ หลากหลาย⁸การปฏิบัติการนิเทศ งานนิเทศภายในโรงเรียนไม่เป็นไปตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไม่นิเทศด้วยความจริงและให้ข้อมูลที่เป็นจริง เป็นการนิเทศด้วย ความเกรงใจระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จึงทำให้การนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่ไม่ชัดเจน และไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนของครูและบุคลากรได้อย่างตรงจุด ผู้นิเทศและบุคลากรใน โรงเรียนให้ความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นส่วนน้อย การดำเนินการนิเทศภายในจึงไม่ เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน⁹ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แสดงการรายงาน ผลการประเมินให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ ไม่นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินครั้งที่ผ่าน มาพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ไม่มีการประชุมอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการนิเทศ ไม่นำกระบวนการ PLC. มาใช้ในการนิเทศ จึงทำให้ไม่สามารถ ที่จะแก้ปัญหาได้ตรงจุด และการนิเทศภายในโรงเรียนจึงไม่สามารถดำเนินอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สม่่าเสมอได้¹⁰

⁷ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) , **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565**, (ปทุมธานี: โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์), 2565), 21.

⁸ สัมภาษณ์ นางปรารณา ปวงนิยม, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์), 8 ธันวาคม 2566.

⁹ “เรื่องเดียวกัน”

¹⁰ “เรื่องเดียวกัน”

จากปัญหาที่กล่าวมา การนิเทศภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน การนิเทศยังขาดความต่อเนื่อง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ ความเข้าใจ การสร้างสื่อ เครื่องมือ ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ เพื่อให้สอดคล้องการนิเทศภายในโรงเรียนในยุคใหม่ ๆ นอกจากนั้นสถานศึกษายังมีความต้องการให้มีการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งและต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนของครู พัฒนางานของครู สร้างความสามัคคีในหมู่คณะครู หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เพื่อประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม(เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการบริหารงานเชิงระบบ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) ตามแนวคิดของลูเนนเบอร์ก และออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มาเป็นกรอบของการวิจัย ที่กล่าวว่าองค์กรระบบเปิด ประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยระบบจะยอมรับแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการศึกษา มีกระบวนการ (Transformation Process) ได้แก่ กระบวนการบริหารการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ ซึ่งเปลี่ยนแปลงตัวป้อนให้กลายเป็นผลผลิต (Outputs) ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ความพึงพอใจของครู ความพึงพอใจของชุมชน ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (Environment) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งไม่ใช่องค์ประกอบทางการศึกษา แต่มีผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาองค์ประกอบทั้งห้าส่วนจะ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน¹¹

นักวิชาการทั้งต่างประเทศและไทย ได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้ แฮร์ริส (Harris) ได้กำหนดขั้นตอนของกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นการจัดโครงการ (Organizing) 3) ขั้นการนำสู่การปฏิบัติ (Leading) 4) ขั้นการควบคุม (Controlling) และ 5) ขั้นการประเมินผล (Assessing)¹² ในขณะที่กลิคแมน, กอร์ดอน, และรอส-กอร์ดอน (Glickman, Gordon, and Ross-Gordon) ได้กำหนดขั้นตอนของกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาประกอบด้วยดังนี้ 1) การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct Assistance to Teachers) 2) การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) 3) การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) 4) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum

¹¹ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and practice**, 7th ed. (California: SAGE Publications, 2022), 23-26.

¹² Ben M. Harris, **Supervision Behavior in Education** (New Jersey: Prentice-Hall, 1985), 14-15.

Development) 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research)¹³ ส่วนในด้านของนักวิชาการในไทย สัจด์ อุทรานันท์ กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผน (Planning-P) 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing-I) 3) การปฏิบัติการนิเทศ (Doing-D) 4) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ (Reinforcing-R) 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E)¹⁴ ส่วนวัชรา เล่าเรียนดี ได้เสนอกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้ดังนี้ 1) ประชุมวางแผน 2) สังเกตการสอนหรือการปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับในกรณีเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศควรมีการประเมินผล¹⁵ อีกทั้งชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นวางแผนการนิเทศ 2) ขั้นให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ 3) ขั้นดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา 4) ขั้นบำรุงขวัญให้กำลังใจ 5) ขั้นประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ¹⁶ และหน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5) การประเมินผลและรายงานผล¹⁷ แสดงในแผนภูมิที่ 1

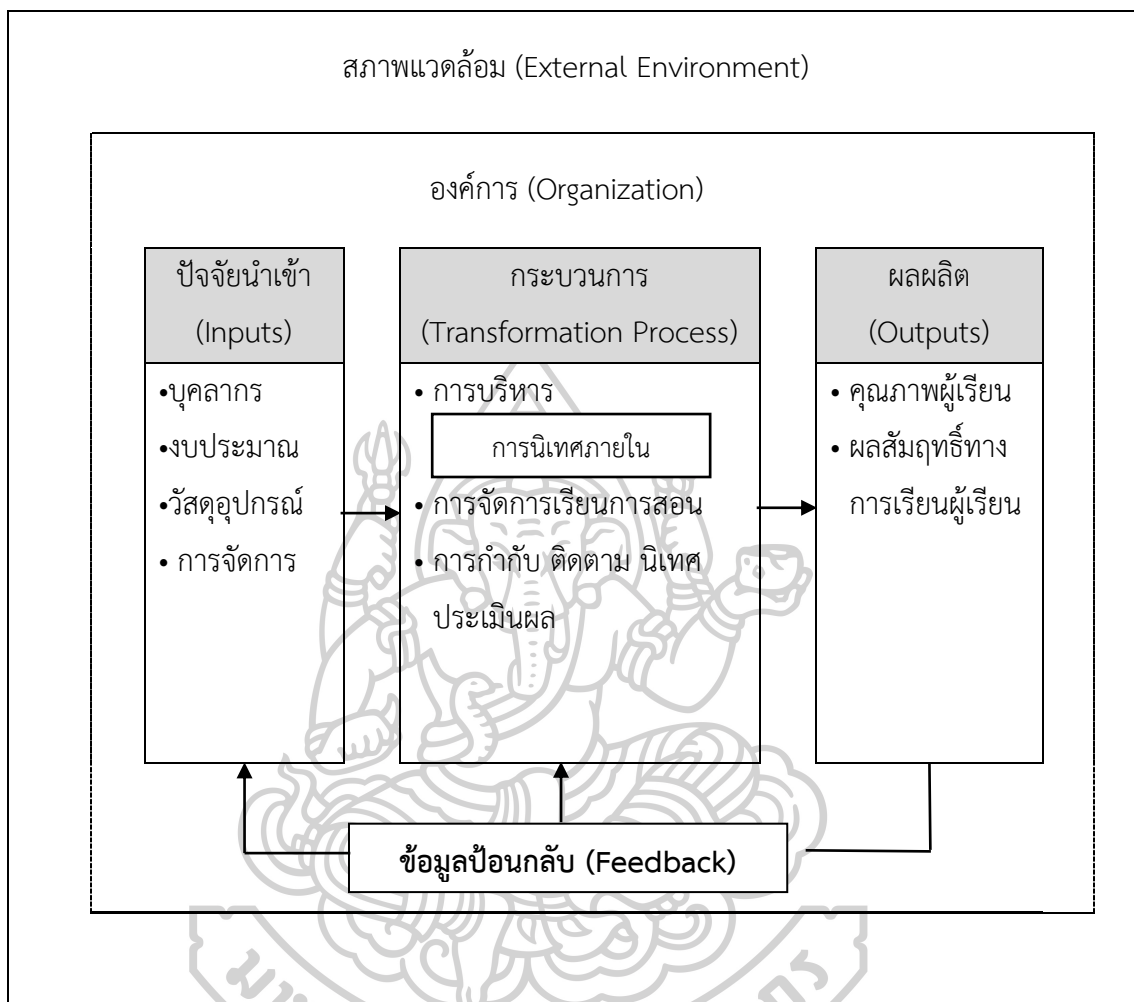
¹³ Carl D. Glickman, Stephen P. Gordon and Jovita M. Ross-Gordon, **Supervision and Instructional Leadership: A Developmental approach**, 8th ed. (Boston: Allyn and Bacon, Inc. ,2009), 281.

¹⁴ สัจด์ อุทรานันท์, **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530), 84-85.

¹⁵ วัชรา เล่าเรียนดี, **นิเทศการสอน**, (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 32.

¹⁶ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา**, (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 226-228.

¹⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การนิเทศภายในสถานศึกษา**, (กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์, 2566), 12-13.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration; Concepts and Practices**, 7th ed. (California: SAGE Publications, 2022), 25.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การนิเทศภายในสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 12-13.

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยมุ่งศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการณ์เทศ 5) การประเมินผลและรายงานผล ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 2

การนิเทศภายใน
1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ
4. การปฏิบัติการณ์เทศ
5. การประเมินผลและรายงานผล

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การนิเทศภายในสถานศึกษา

(กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 12-13.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงขอจำกัดความหมายเฉพาะที่เป็นคำหลัก ๆ ดังนี้

การดำเนินงานนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารมีบทบาทที่เป็นสำคัญ ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ อบรม ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพช่วยเหลือครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง มีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต วิธีปรับปรุงการสอนและการให้การศึกษาให้เหมาะสม รวมถึงการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียน และการปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนให้สูงขึ้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา การวางแผนการนิเทศการสร้างสื่อเครื่องมือนิเทศการปฏิบัติการณ์เทศ และการประเมินผลรายงานผล

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผนด้วยการ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สร้างความรู้ทักษะความสามารถให้บังเกิดสมรรถนะที่จำเป็น และมีความสำคัญต่อวิชาชีพ และเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถทัศนคติ พฤติกรรมทักษะ หรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทางนั้นคือการพัฒนา เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น มีการกำหนดทิศทางหรือกำหนดรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้า

โรงเรียนวัดชินวราราม(เจริญผลวิทยาเวศม์) สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาเปิดสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ตั้งอยู่ หมู่ 2 ตำบลบางชะแยง อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี 12000

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ของการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีความชัดเจน และครอบคลุมมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ตำราเอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ที่นักวิชาการให้ความสนใจทั้งต่างประเทศและในประเทศ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้อย่างเป็นระบบ และนำเสนอรายละเอียดองค์ความรู้เป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย 1) การนิเทศภายในสถานศึกษา 2) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 4) สรุป ดังนี้

การนิเทศภายในสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา

แนวทางในการพัฒนาเป็นกระบวนการที่สำคัญของคนในปัจจุบันและอนาคต การพัฒนาเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น จึงต้องมี การกำหนดจุดมุ่งหมายได้ชัดเจนเท่าใด ยิ่งทำให้มองเห็นแนวทางปฏิบัติและเป้าหมายได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งมีนักการศึกษาในประเทศ ได้ให้ความหมายแนวทางการพัฒนาไว้ ดังนี้

ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์ กล่าวว่า แนวทางการพัฒนา คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผน ด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง นั่นคือการพัฒนาเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น มีการกำหนดทิศทาง หรือ กำหนดรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าใครทำอะไร อย่างไร เมื่อใด เป็นต้น โดยเป้าหมายสุดยอดของการพัฒนาอยู่ที่คนและคุณภาพชีวิตของคน การพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรมและเทคโนโลยี นอกจากนี้ความหมายของการพัฒนายังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการ ตัดสินคุณค่าของคนในแต่ละสังคมอีกด้วย¹⁸ ส่วนสุรศักดิ์ ปาเฮ ได้พูดถึงแนวทางการพัฒนา หมายถึงการดำเนินงานสร้างความรู้ทักษะความสามารถให้บังเกิดสมรรถนะที่จำเป็นและ

¹⁸ ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์. “ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.” เอกสารประกอบการสอน รายวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน รหัสวิชา 2031601 สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2558.

มีความสำคัญต่อวิชาชีพ แนวทางการพัฒนาเป็นงานที่ต้องวางแผนไว้ล่วงหน้ากระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะจะช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานช่วยประหยัดเวลาและลดความสูญเปล่า ทำให้รู้งาน และทำงานได้รวดเร็วมีประสิทธิภาพ ทำให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เสมอ โดยเฉพาะในยุค สังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน¹⁹ และสี่สกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา กล่าวว่า แนวทางการพัฒนา คือช่องทางการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทัศนคติ พฤติกรรมทักษะและสมรรถนะของบุคลากรเพื่อการปฏิบัติงานในปัจจุบันและเพื่อการเตรียมความพร้อมของศักยภาพในการเจริญเติบโตเส้นทางสายอาชีพในอนาคต²⁰

จากข้อความที่กล่าวมาสรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนา คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผน ด้วยการ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สร้างความรู้ทักษะความสามารถให้บังเกิดสมรรถนะที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อวิชาชีพ และเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทัศนคติพฤติกรรมทักษะ หรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง นั่นคือการพัฒนา เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น มีการกำหนดทิศทางหรือกำหนดรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้า

ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเรียน การสอนภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะทำให้ครูเกิดการปรับปรุงการเรียน การสอนและการเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูให้เหมาะสมขึ้นอีกด้วย กิจกรรมการนิเทศภายใน สถานศึกษาจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน และครู นักวิชาการทั้งต่างประเทศและในประเทศหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศภายใน ไว้ ดังนี้

กูด (Good) ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าหมายถึง ความพยายามทุกชนิด ของฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศแนะนำครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จัก ปรับปรุงวิธีสอน ทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยเหลือ และปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา เนื้อหา และวิธีการสอน ช่วยเหลือและปรับปรุงการ

¹⁹ สุรศักดิ์ ปาเฮ, การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (2552-2561), (แพร่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2, 2563), 4.

²⁰ สี่สกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาแนวใหม่, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564), 15.

ประเมินผลการเรียน²¹ และสเปียร์ (Spears) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูโดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครูและมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อให้ครูช่วยเหลือตนเองได้²²

นอกจากนี้ นักวิชาการในประเทศไทยได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

กรองทอง จิตรเดชากุล กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึงการส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือการสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งทางร่างกายสติปัญญาจิตใจอารมณ์ และสังคมให้เต็มตามวัยและตามศักยภาพ โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน²³ ส่วนวัชรา เล่าเรียนดี กล่าวถึง การนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง²⁴ ขณะที่ เก็จกนก เอื้อวงศ์ ให้ความหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่จะช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำกับครูผู้รับการนิเทศและบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา²⁵ อีกทั้งนันทิยา เทียนวรรณ และจุไรรัตน์ สุตรุ่ง ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียน ช่วยส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการดำเนินงานได้

²¹ Carter V. Good, *Dictionary of Education*, 3rd ed. (New York: McGraw-Hill book Co, 1973), 374.

²² Harold Spears, *Improving the supervision of Instruction*, (New York: Prentice- Hall Inc, 1967), 16.

²³ กรองทอง จิตรเดชากุล, *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด, 2550), 4.

²⁴ วัชรา เล่าเรียนดี, *การนิเทศการสอน : Supervision of Instruction*, พิมพ์ครั้งที่ 7 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 226.

²⁵ เก็จกนก เอื้อวงศ์, *การนิเทศในสถานศึกษา*, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555), 5.

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้เรียน²⁶ ในส่วนชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่นำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนโดยการทำงานร่วมกับผู้สอนและผู้เรียนเป็นกระบวนการกระตุ้นและช่วยเหลือผู้สอนให้รู้จักช่วยเหลือตนเองเพื่อพัฒนาการสอน การนิเทศที่จัดขึ้นในสถานศึกษานั้นควรเป็นการอำนวยความสะดวกในสภาพการณ์ที่เป็นการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของผู้สอน²⁷ อีกทั้งวไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และมารุต ทรรศนากรกุล กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง การทำงานของผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในทุกมิติและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน ชุมชนและสังคม²⁸ และหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาร่วมมือกันจัดขึ้น โดยมีจุดประสงค์ในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะ เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปในทางที่ดี หรือมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร²⁹

จากความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนที่นักการศึกษากล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า กระบวนการที่ผู้บริหารมีบทบาทเป็นสำคัญ ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ อบรม ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ ช่วยเหลือครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เรียนรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง มีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ครูรู้จักวิธีปรับปรุงการสอนและการให้การศึกษาให้เหมาะสม รวมถึงการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียน และการปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนให้สูงขึ้น

²⁶ นันทิยา เทียนวรรณ และ จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, "การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนราชินี," วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา 10, 4 (2558), 28-29.

²⁷ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา, (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560) 206.

²⁸ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และมารุต ทรรศนากรกุล, หลักการนิเทศการศึกษา, (ขอนแก่น : พรศิวการพิมพ์, 2562), ไม่ปรากฏเลขหน้า.

²⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การนิเทศภายในสถานศึกษา, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 5.

ความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีนักวิชาการในประเทศได้กล่าวถึงความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ กล่าวว่า ในสภาวะปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลต่อไปนี้ 1) ศึกษานิเทศก์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการทางการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง 2) สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก 3) ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ และบางคนยังมีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และยังเป็น การสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย 4) เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้นโดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนมาคอยชี้แนะให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา³⁰ ส่วนปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวว่า ความจำเป็น และความสำคัญของการนิเทศภายใน สถานศึกษาไว้ ดังนี้ 1) ศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถนิเทศได้อย่างทั่วถึง และเจาะลึกถึงการเรียนการสอนในห้องเรียน มีการขยายตัวในด้านจำนวนสถานศึกษาและขนาดของสถานศึกษา 2) การศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีความหลากหลายในวิชาชีพ ความชำนาญ ความรู้เฉพาะสาขาทั้งทฤษฎี และปฏิบัติการจัดการศึกษานิเทศก์ให้ครบตามสาขาและเพียงพอ จึงเป็นสิ่งที่ทำได้จำกัด 3) การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งบุคลากรมีมีจำนวนมากและมีความชำนาญในสาขาเป็นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้วย 4) การนิเทศภายในสถานศึกษาศึกษาก็จะได้อาศัยความใกล้ชิด ความคุ้นเคยกันและการทำงานร่วมกัน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการทำงาน และ 5) การประสานในสถานศึกษาจะสะดวกเพราะความคุ้นเคยกันมีการประชาสัมพันธ์

³⁰ สงัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530), 116-117

งานได้ทั่วถึง³¹ ชาญชัย อาจิมสมาจาร กล่าวถึง ความจำเป็นและความสำคัญของการนิเทศภายใน โรงเรียน ดังนี้ 1) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการการศึกษาเป็น กิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เพราะเกี่ยวข้องกับบุคคลกรนิเทศการศึกษาเป็นการให้บริการแก่ครู จำนวนมากที่มีความสามารถต่างกัน 2) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงาม ของครูแม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตามแต่ครูจะต้องปรับปรุงการฝึกฝนอยู่เสมอ ในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง 3) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครู ในการเตรียมการสอนเนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ และจะต้องเผชิญกับภาวะที่ ค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจสละเวลาได้มากเพียงพอต่อการเตรียมการสอนการนิเทศการศึกษา จึง สามารถลดภาระของครูได้ในกรณีดังกล่าว 4) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการทำให้ครู เป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอทำให้เกิดพัฒนาการทาง การศึกษาทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติข้อแนะนำที่ได้จากการวิเคราะห์จากการอภิปรายและจากข้อ ค้นพบของการวิจัย มีความจำเป็นต่อความเจริญเติบโตดังกล่าวการนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการ ได้ 5) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศ การศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ใน กระบวนการทางการศึกษาด้วย³² และยังมีนักวิชาการในประเทศกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับในการ นิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้ จันทรานี สงวนนาม ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนิเทศภายใน สถานศึกษา ดังนี้ 1) ทำให้ครูสอนได้ตรงตามเป้าหมาย เพราะผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นิเทศจะช่วยเหลือครู ในการตรวจสอบและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา มิให้การแก้ปัญหาและอุปสรรคเกิดความ ล่าช้าโดยไม่จำเป็น 2) ผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการและทำหน้าที่นิเทศภายใน จะทำให้ความ เคลื่อนไหวทางวิชาการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่องตลอดเวลา 3) ทำให้บุคลากร ในสถานศึกษามองเห็นความสำคัญของงานวิชาการและปฏิบัติงานโดยเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็น เป้าหมายสำคัญในการบริหารสถานศึกษา 4) การนิเทศภายในจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น อันมีผลกระทบต่อคุณภาพของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ³³ ส่วนกิติมา

³¹ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ** (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 224.

³² ชาญชัย อาจิมสมาจาร, **การนิเทศการศึกษา** (กรุงเทพฯ: K&P Books, 2553), 5-6.

³³ จันทรานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, (พิมพ์ครั้งที่ 3). (นนทบุรี: บุก พอยท์, 2553), 161.

ปรีดีติลล ก่อสร้างการนิเทศภายในสถานศึกษาสามารถเป็นประโยชน์ต่อครูได้ ดังนี้ 1) การนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าครูยังมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่อง ต่าง ๆ ในห้องเรียนครูก็จะเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แบบและจะมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานทุกด้าน 2) การนิเทศสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง ครูสามารถมองเห็นด้วยตนเองว่าจะสามารถประสบผลสำเร็จในการสอนได้มากน้อยเพียงใด 3) การนิเทศช่วยครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถสังเกตการณ์ทำงานหรือการสอนของครูคนอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้ จะมีการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์การสอนและรับเอาวิธีการใหม่ ๆ จากครูคนอื่นไปทดลองใช้ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนแก่ครูคนอื่น ๆ ด้วย 4) การนิเทศช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ครูแต่ละคนสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกันเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาการสอนอย่างกว้าง ๆ ภายในโรงเรียน การวางแผนฝึกหรือให้บริการเสริมวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการกระตุ้นให้ครูผู้สอนทำงานวิจัยเกี่ยวกับชั้นเรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครูกับกลุ่ม และชี้ให้เห็นความสามารถในการควบคุมและจัดการความน่าเชื่อถือ และความเป็นวิชาการของครูคนนั้นได้เป็นอย่างดี 5) การนิเทศจะเป็นกระบวนการที่ทำทลายความสามารถของครูให้มีความคิดเชิงนามธรรมสูงขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน ครูจะได้รับข้อมูลย้อนกลับซึ่งเป็นผลมาจากผลการประเมิน ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวคิดหลายแนวทางที่จะใช้ เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำทลายและช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงนามธรรมของครูให้สูงขึ้นด้วย³⁴ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความหมายว่าการนิเทศภายในสถานศึกษามีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้ 1) ประโยชน์ต่อผู้บริหารในด้านการวางแผนพัฒนาหลักสูตร วิธีสอน สื่อ การวัดผลประเมินผล การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และการบริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ 2) ประโยชน์ต่อครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและพัฒนา พฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) ประโยชน์ต่อนักเรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์³⁵

³⁴ กิติมา ปรีดีติลล, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (พิมพ์ครั้งที่ 4). (กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์, 2553), 308.

³⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การนิเทศภายในสถานศึกษา, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 7.

สรุปได้ว่า ความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของการนิเทศภายในสถานศึกษามี ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กระตุ้นแนวความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับครู และพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์ในการนิเทศภายใน เช่น ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาคุณภาพงานวิชาการ กระตุ้นให้เกิดการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ช่วยให้ครูเกิดทักษะ พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูได้มุ่งมั่นในการตั้งใจทำงานเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

เนื่องจากการนิเทศภายในสถานศึกษานั้นมีความซับซ้อน เพราะเป็นกระบวนการที่ดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ และศักยภาพสูงขึ้น การกำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนจึงเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการกำหนดจุดมุ่งหมายได้ชัดเจนเท่าใด ยิ่งทำให้มองเห็นแนวทางปฏิบัติ และเป้าหมายได้ชัดเจนขึ้น โดยมีนักการศึกษาต่างประเทศและในประเทศ ได้ให้ความหมายจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

กู๊ด (Good) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นความพยายามของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในอาชีพและช่วยในการพัฒนาความสำเร็จของครูด้วย³⁶ ส่วนโกลแฮมเมอร์และคณะ (Goldhammer and Others) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครู หรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครูหรือครูแนะแนวในโรงเรียนได้มีการพัฒนาโดยนำวิธีการสอน สื่อการสอนมาใช้โดยเน้นถึงการติดต่อสื่อสาร ที่จะช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหา ช่วยเหลือครูตลอดจนสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน³⁷ อีกทั้งแฮริส (Harris) ที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นสิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคงไว้หรือ

³⁶ Carter V. Good, **Dictionary of Education**, 3rd ed. (New York: McGraw-Hill book Co, 1973), 9.

³⁷ Robert Goldhammer, Robert H. Anderson, and Robert J. Kajewski, **Clinical Supervision: Special Methods for the Supervision of Teach**, 2nd ed. (New York, Halt: Rinehart and Winston, 1980), 13.

เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเป็นสำคัญ³⁸ และบีช และไรน์ฮาร์ท (Beach and Reinhartz) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน สถานศึกษาว่า เป็นการนิเทศการศึกษาคือการดำเนินการเพื่อ สนับสนุนส่งเสริมครูให้มีเป้าหมายเพื่อ การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ และความมั่งคั่งในวิชาชีพในระยะยาว อันที่จะส่งผลสูงสุดต่อ คุณภาพการเรียนการสอน ความมั่งคั่งและการพัฒนาดังกล่าวขึ้นอยู่กับที่มีพื้นฐาน จากความไว้วางใจ และการให้การสนับสนุนความพยายามของครูในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนในชั้นเรียน³⁹

จากที่นักวิชาการต่างประเทศได้ให้จุดมุ่งหมายไว้แล้วยังมีนักวิชาการในประเทศไทยได้ให้จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

วัชรา เล่าเรียนดี ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผล ส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมในที่สุด⁴⁰ ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้ 1) เพื่อช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน 3) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูป ระบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ และชื่นชมในผลงาน 4) เพื่อให้เกิดการประสานงานและ ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชุมชน สังคม⁴¹สอดคล้องกับกรรณทอง จิระเดชากุล ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้บริหารและ คณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้ 2) เพื่อพัฒนาความสามารถของครู 3) เพื่อช่วยเหลือ และจัดสรรเครื่องมือ และสื่อการเรียนรู้ ตลอดจน ช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ 4)

³⁸ Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education*, 3rd ed. (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hill, 1985). 13.

³⁹ Don M. Beach and Judy Reinhartz, *Supervision Leadership: Focus on Instruction*, (Boston: Allyn and Bacon, 2000), 4-5.

⁴⁰ วัชรา เล่าเรียนดี, *การนิเทศการสอน* (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 6.

⁴¹ กระทรวงศึกษาธิการ, *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2561* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2562).

เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ⁴² ทั้งในจุรัตรัตน์ สุดรุ่ง ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาวิธีปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการนิเทศในการบริหารจัดการโรงเรียน 3) เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันในการทำงาน นำไปสู่การรวมพลังในการทำงานภายในโรงเรียน 4) เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียน อย่างเป็นระบบตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ 5) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน⁴³ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงานที่บุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกัน ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี 1.1) ความเป็นผู้นำทางวิชาการและทางความคิด 1.2) ความมีมนุษยสัมพันธ์ 1.3) ความคิดสร้างสรรค์ 1.4) ความมุ่งมั่น มีอุดมการณ์ในอันที่จะอบรมนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นไปตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ 2) เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู และเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอน 2.1) การวิเคราะห์และปรับปรุงจุดประสงค์การเรียนรู้ 2.2) การศึกษาพื้นฐานความรู้ของนักเรียน 2.3) การเลือกและปรับปรุงเนื้อหาการสอน 2.4) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 2.5) การพัฒนาการใช้สื่อประกอบการสอน 2.6) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม 2.7) การประเมินผลการเรียนการสอน และปรับปรุงกระบวนการวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของครูโดยใช้กระบวนการกลุ่ม 3.1) ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและแก้ปัญหาการสอน 3.2) ร่วมมือกันทำงานอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบระเบียบ 3.3) ร่วมมือกันทำงานด้วยความเข้าใจกัน เห็นอกเห็นใจกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน 3.4) ร่วมกันทำงานที่มีเหตุผลในการพัฒนาหลักสูตร สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและก้าวหน้าเกิดประโยชน์สูงสุด 3.5) การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และคณะครูภายในสถานศึกษามีหน้าที่นี้เทศกันเอง 3.6) ประสานความร่วมมือระหว่างศึกษานิเทศก์ ครูผู้ทำหน้าที่นี้เทศและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ให้บริการช่วยเหลืองาน

⁴² กรองทอง จิรเดชากุล, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธารอักษร, 2550), 3.

⁴³ จุรัตรัตน์ สุดรุ่ง, **การนิเทศภายในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชั่น, 2559). อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา, “การนิเทศ Supervision” (เอกสารในรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 5.

วิชาการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว 3.7) การนิเทศภายในสถานศึกษาจะได้ผลดี ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูด้วยกัน ได้รับขวัญกำลังใจจากผู้บริหารและการยอมรับในความรู้ ความสามารถของผู้ให้การนิเทศพร้อมทั้งผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้การสนับสนุนด้วย 3.8) กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรใน สถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาพัฒนาตนเองในที่สุด 4.) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู 4.1) สร้างความมั่นใจในความถูกต้องในการใช้หลักสูตรและการสอน 4.2) สร้างความสบายใจในการ ทำงานร่วมกัน 4.3) สร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาชีพครู⁴⁴

จากแนวคิดของนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการ นิเทศภายในโรงเรียน คือ มุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา และยังมีการ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีและมีคุณภาพ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและครูทำงานร่วมกัน แต่ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษานิเทศแต่ละสถานศึกษาก็แตกต่างกันไป กับ จำนวนศึกษานิเทศก์มีจำนวนไม่เพียงพอ จึงทำให้การศึกษานิเทศภายในสถานศึกษาไม่ทั่วถึง เพื่อให้สอดคล้อง กับสภาพปัจจุบัน และเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้า เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้บริหารและคณะครู ปฏิบัติภารกิจได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนัยการศึกษาต่างประเทศและในประเทศได้กล่าวถึง หลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

บริกส และจัสท์แมน (Brigg and Justman) อธิบายว่าหลักการนิเทศภายในว่ามี 5 หลักการ คือ 1) การนิเทศการศึกษาต้องเป็นประชาธิปไตย 2) การนิเทศการศึกษาจะต้องเป็นการส่งเสริม และการสร้างสรรค์ 3) การนิเทศการศึกษาควรจะต้องอาศัยความร่วมมือของวิทยากรหลายคน มากกว่าที่จะ แบ่งผู้นิเทศออกเป็นรายบุคคล 4) การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนรากฐานของ การพัฒนาวิชาชีพ มากกว่าที่จะเป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคล 5) การนิเทศการศึกษาจะต้องคำนึงถึง ความถนัดของแต่ละ บุคคล 6) จุดมุ่งหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษาคือหาทางช่วยให้ผู้เรียน เกิดความรู้ความสามารถ

⁴⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *การนิเทศภายในสถานศึกษา*, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 6-7.

ตามความมุ่งหมายของการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องอยู่กับการส่งเสริมความรู้สึกร่วมกันให้แก่ครูและการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ 8) การนิเทศการศึกษาควรเริ่มต้นจากสภาพการณ์ปัจจุบันที่กำลังประสบอยู่ 9) การนิเทศการศึกษาควรเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าและความพยายามของครูให้สูงขึ้น 10) การนิเทศการศึกษาควรเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงสมรรถวิสัยทัศนคติและข้อคิดเห็นของครูให้ถูกต้อง 11) การนิเทศการศึกษายพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำอย่าง เป็นพิธีการมาก ๆ 12) การนิเทศการศึกษาควรใช้เครื่องมือและกลวิธีง่าย ๆ 13) การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนหลักธรรมการและเหตุผล 14) การนิเทศการศึกษา ควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนสามารถ ประเมินผลได้ด้วยตนเอง⁴⁵ และเซอร์จิโอแวนนี และสตาราธ (Sergiovanni and Starratt) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) การนิเทศภายในโรงเรียนต้องคำนึงถึงการปรับปรุง การเรียนการสอน และการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 2) การนิเทศ ภายในโรงเรียนและการบริหารมีความสัมพันธ์กัน 3) การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดีควรอยู่บนพื้นฐาน ทางวิทยาศาสตร์และเป็นประชาธิปไตย 4) การนิเทศภายในโรงเรียนสามารถใช้วิธีการศึกษา ปรับปรุง และประเมินผล เมื่อไม่สามารถใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ 5) การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดีควรมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6) การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดีต้องมีการวางแผน มีการประสานความร่วมมือ และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 7) การนิเทศที่ดีต้องเป็นวิชาชีพ⁴⁶

นอกจากนี้นักวิชาการในประเทศไทยได้ให้หลักการ แนวคิด การนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช ได้กล่าวไว้ว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ของแต่ละสถานศึกษาที่ร่วมมือกับคณะผู้สอน ดำเนินการในขอบข่ายงานแล้วปรับปรุงงาน ให้บรรลุ เป้าหมายขึ้นตามนโยบายของการจัดการศึกษาและเน้นความเป็นประชาธิปไตยมากกว่า การใช้อำนาจ หรือเผด็จการ ดังนี้ 1) การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องเป็นประชาธิปไตย หมายถึง ผู้บริหาร และผู้นิเทศเป็นผู้นำประชาธิปไตยคำนึงถึงศักยภาพของบุคลากรทุกคนไม่ย่ำยั้ง ความคิด สร้างสรรค์ 2) การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องอาศัยพฤติกรรมหรือนิสัย การร่วมมือ ประสาน หมายถึง การประสานความคิดโดยกระบวนการกลุ่มร่วมมือหาทางแก้ปัญหา 3) การบริหาร และการนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องเป็นวิทยาศาสตร์ หมายถึง การแก้ปัญหาโดยใช้ หลักเหตุผล

⁴⁵ Briggs, Thomas H. and Joseph, Justman, **Improve Instruction Through Supervision**, (New York: The macmillan Company, 1952). 18.

⁴⁶ Thomas J. Sergiovanni and Robert J. Starrat, **Supervision Human Perspectives** (New York: McGraw-Hall Book, 1988), 29 - 30.

ความจริง การศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง 4) การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษา ต้องอาศัยหลักปรัชญาการศึกษา หมายถึง การยึดแนวคิด ทฤษฎีเป็นหลักในการดำเนินงาน 5) การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องสร้างสรรค์ หมายถึง การส่งเสริมให้มี ความคิด รู้จักคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ นำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน 6) การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องอาศัยหลักการประเมินให้ทราบผลที่ชัดเจน หมายถึง การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 7) ความรับผิดชอบและการควบคุมของ การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องควบคุมไปทั่วระบบ หมายถึง ความมอบหมาย ความรับผิดชอบ แก่บุคลากรเป็นไปตามระบบ 8) การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องยึดความเจริญเติบโต และพัฒนาการของ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จุดมุ่งหมายสำคัญคือส่งเสริมการพัฒนาการของผู้เรียน 9) การบริหารและการนิเทศภายในสถานศึกษาต้องมีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับให้สอดคล้องกับความต้องการการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ด้านอาคาร หลักสูตร กระบวนการสอน อุปกรณ์ และการกำหนดมาตรฐาน ต้องปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน⁴⁷ ส่วนเก็จกนก เอื้อวงศ์ ระบุว่า หลักการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาประกอบด้วย 1) การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่จะช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำครูผู้รับการนิเทศและบุคลากรทางการศึกษาให้ พัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา 2) การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการนิเทศ เพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียน การสอน เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครูมีความไว้วางใจและความมั่นคงในความก้าวหน้าในวิชาชีพ 3) หลักการในการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วยหลักของการมุ่งประโยชน์ เพื่อการพัฒนาครูเป็นสำคัญ หลักแห่งความร่วมมือของผู้บริหาร ผู้นิเทศและครู หลักการสร้างสัมพันธ์ภาพบนความเท่าเทียมและการยอมรับซึ่งกันและกัน หลักความเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง และหลักความยืดหยุ่นให้อิสระในการพัฒนา 4) ผู้นิเทศต้องมีความรู้ มีทักษะระหว่างบุคคลและทักษะเชิงเทคนิค เพื่อปฏิบัติภารกิจการนิเทศต่าง ๆ เช่น การให้ความช่วยเหลือการพัฒนาโดยกลุ่ม การ

⁴⁷ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา (ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี, 2551), 218 - 223.

พัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 5) ความสัมพันธ์ของการนิเทศและการบริหารการศึกษา เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นการประสานการทำงานร่วมกัน และเป็นองค์ประกอบของกันและกัน การนิเทศจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องอาศัยการพึงพาการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ดี ขณะเดียวกันการนิเทศซึ่งช่วยให้ครูได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสูงขึ้นในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานก็ส่งผล ต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาเช่นกัน⁴⁸ สอดคล้องรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ได้กล่าวว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นศาสตร์ที่มีหลักการที่ถูกเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาได้อย่างดีในการกระทำและพฤติกรรม ของแต่ละบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับหลักทางการปรัชญาแห่งชีวิตของแต่ละบุคคลซึ่งสิ่งเหล่านี้ ก่อให้เกิดเป้าหมายและแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ในการนิเทศการศึกษาเป็นการรวบรวม หลักการและพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนการสอน และในการศึกษาซึ่งถูกควบคุมโดยเป้าหมาย หลักการ ธรรมชาติความจริงของสถานการณ์ในห้องเรียนซึ่งในหลักการก็จะ เป็นแนวทางในการกระทำของบุคคลในอนาคตซึ่งหลักการถูกรวบรวมจากข้อเท็จจริงประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทำให้เกิดเทคนิควิธีการในการนิเทศในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาต่อไป⁴⁹ อีกทั้งวชิรา เครือคำอ้าย ได้กล่าวว่าหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ดีควรอยู่บนพื้นฐานปรัชญาการศึกษา ควรเป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งสามารถสรุปผลจากข้อมูลหรือข้อเท็จจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ ความเป็นประชาธิปไตยที่เคารพในความคิด ความเชื่อของคนที่มีความแตกต่างบนฐานของการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงส่งเสริมให้ทุกคนได้แสดงออกอย่างเสรีเพราะทุก ๆ ความคิดย่อมมีคุณค่าและมีความหมาย รวมถึงเปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นของการนิเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต⁵⁰ ทั้งในวชิรา เล่าเรียนดี ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาดังนี้ 1) การให้ความร่วมมือร่วมใจสอน 2) การสร้างความผูกพันต่อภาระหน้าที่ ด้วยความเต็มใจของบุคลากรในโรงเรียนและครู 3) การประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4) การประสานกันทุกฝ่าย 5) เป็นประชาธิปไตย 6) การยึดความแตกต่างของมนุษย์และพัฒนาการ

⁴⁸ เก็จกนก เอื้อวงศ์, **การนิเทศในสถานศึกษา**, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555), 3.

⁴⁹ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, **การนิเทศการศึกษา** (สงขลา: นำศิลป์โฆษณา, 2557), 40.

⁵⁰ วชิรา เครือคำอ้าย, **การนิเทศการศึกษา** (เชียงใหม่: ส.การพิมพ์, 2558), 32.

ของมนุษย์แต่ละวัย 7) การมีเป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพการศึกษาของผู้เรียน⁵¹ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศภายในสถานศึกษาดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ประสานงาน และใช้ศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ อันจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้นโดยส่วนรวม โดยมีหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1) การปฏิบัติงานตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นการดำเนินการอย่างมีระบบ มีระเบียบแบบแผน ซึ่งครอบคลุมถึงวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการณ์นิเทศ การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งควรมาจาก การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็น ที่เชื่อถือได้ 2) การปฏิบัติงานตามวิธีทางประชาธิปไตย การเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดใจกว้าง ยอมรับในการประเมินตนเอง ยอมรับในเหตุผลและปฏิบัติตามข้อตกลง ตลอดจนใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมาย 3) การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์ โดยการแสวงหาความสามารถพิเศษของครูแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและสนับสนุน ส่งเสริมความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่ 4) การปฏิบัติงานตามกระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน โดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือและแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ร่วมคิดร่วมพัฒนา ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จของงานโดยส่วนรวม 5) การปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพ เน้นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ มีการควบคุม ติดตามผลการดำเนินงานและผลผลิตอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 6) การปฏิบัติงานโดยยึดวัตถุประสงค์ ก่อนการดำเนินการทุกครั้งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงานไว้อย่างชัดเจน ออกแบบการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้⁵²

จากแนวคิดของนักการศึกษาของต่างประเทศและในประเทศที่ได้เสนอเกี่ยวกับหลักการนิเทศภายใน สรุปได้ดังนี้ การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการร่วมมือกันทั้งครูและผู้บริหารต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียนการสอน การปฏิบัติงานตามวิธีทางประชาธิปไตย การเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดใจกว้าง การปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วม เน้นความ

⁵¹ วัชรวิภา เล่าเรียนดี, **การนิเทศการสอน: Supervision of Instruction**, พิมพ์ครั้งที่ 7 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 116-117.

⁵² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การนิเทศภายในสถานศึกษา**, (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 13.

ร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน โดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือและแบ่งปัน ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ขอขยาย กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการนิเทศ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมหลายอย่างที่จะช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู การนิเทศการศึกษาเพื่อเป็นการส่งเสริม การจัดการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษาให้บรรลุผลตามที่ได้วางเป้าหมายไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับครูและนักเรียน จึงต้องมีขอขยายการดำเนินงาน กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายในไว้ ได้มีนักการศึกษาของต่างประเทศและในประเทศกล่าวไว้ ดังนี้

แฮร์ริส (Harris) ได้กล่าวว่า ขอขยายของงานการนิเทศภายในสถานศึกษา มี 10 ประการ ดังนี้ 1) งานนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรที่เป็นงานเกี่ยวกับการออกแบบปรับปรุงพัฒนาการด้านการเรียน การสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา ควรได้รับการพิจารณาถึงความต้องการของตลาดแรงงานด้วยความ ต้องการของอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความต้องการของผู้เรียนประกอบด้วย 2) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ การแปลความหมายของหลักสูตรเป็นพฤติกรรมการเรียนการสอน การแนะนำการใช้หลักสูตรอย่าง ถูกต้องและเหมาะสม 3) การนิเทศเกี่ยวกับการเลือกสรรบุคลากร เป็นการคัดเลือกบุคคลเพื่อ รับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ของการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการคัดเลือก บรรจุ การทดสอบ และการพัฒนาบุคลากร 4) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การจัดให้มีวัสดุ และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความจำเป็นในการใช้การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการ เรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 5) การนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การจัดซื้อและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการเรียนการสอน 6) การจัดอบรมบุคลากรประจำการ จัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความก้าวหน้า และก้าวหน้าการเปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยี 7) การปฐมนิเทศ จัดให้มีความรู้เบื้องต้นกับผู้สอนใหม่ เพื่อให้สามารถเข้าใจและสามารถ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน 8) งานนิเทศการบริการพิเศษ เป็นการจัดบริการอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งงานที่เกี่ยวกับ การพัฒนาหลักการ นโยบาย แนวปฏิบัติ ในการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา 9) งานนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ชุมชน เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนให้มีความเข้าใจรวมทั้งการดำเนินงานด้านการบริการ การศึกษาให้กับชุมชน 10) งานประเมินผล เป็นการประเมินผลการสอนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น⁵³ กลิคแมน, กอร์ดอน และรอส กอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross Gordon) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายของงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct Assistance) เป็นงานเกี่ยวกับการสังเกตการณ์สอนช่วยเหลือ ครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การพัฒนาทีม (Group Development) เป็นการเรียนรู้การทำงานกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งของการนิเทศการศึกษา บทบาทของสมาชิกในกลุ่ม 3) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) เป็นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาให้มีการเรียนการสอนที่เหมาะสม 4) การพัฒนาบุคลากร (Staff Development) เป็นการดำเนินอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม ในสาขาที่เกี่ยวกับการสอนการให้คำปรึกษา แนะนำเทคนิควิธีการเรียนการสอนการสนับสนุนกิจกรรมเสริมความรู้ 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการกระบวนการวิจัยที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและการพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ⁵⁴

นักวิชาการในประเทศไทยได้กำหนดขอบข่ายการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กำหนดขอบข่ายการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) การนิเทศภายในโรงเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ บุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้จัดดำเนินการเป็นเจ้าของโปรแกรมการนิเทศตามความต้องการของครูในสถานศึกษานั้น ๆ การดำเนินงานกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา 2) ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายหลักกว่า เป็นการมุ่งพัฒนาครูผู้สอนภายในสถานศึกษา ให้รู้จักวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้การศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังของการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งความสำเร็จของการนิเทศภายในส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การสนับสนุน และเห็นความสำคัญของการของการนิเทศของ

⁵³ Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education*, 3rd ed. (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-hall, 1985), 10-12.

⁵⁴ Carl D. Glickman, Stephen P. Gordon and Javita M. Ross Gordon, *Supervision of Instructional: A Developmental Approach*, 3rd ed. (Boston: Allyn and Bacon, 1995), 8.

ผู้บริหาร ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร สถานศึกษาในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน 3) ผู้นิเทศภายในโรงเรียนประกอบด้วย 3.1) ผู้บริหารสถานศึกษา 3.2) ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะฝ่ายวิชาการ 3.3) หัวหน้าคณะ วิชา หัวหน้าแผนกวิชา 3.4) ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอน แต่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้านมี ประสบการณ์ในการสอน สามารถสาคัดหรือให้คำปรึกษา แนะนำผู้ร่วมงานได้ 3.5) ผู้เชี่ยวชาญที่เชิญ มาเป็นวิทยากรเฉพาะด้านแนวคิดที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน⁵⁵ ส่วนชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ สรุป ขอบข่ายของการนิเทศภายในสถานศึกษาแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) งานหลัก ได้แก่ การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมและการวัดผล ประเมินผล 2) งานสนับสนุน ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมสำหรับ ผู้เรียน ธุรการการเงิน และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน⁵⁶ และคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขอบข่ายของการนิเทศภายในไว้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องให้ เกิดความร่วมมือร่วมใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งในปัจจุบันยึดกรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทาง ดำเนินการนิเทศภายใน โดยสรุป ดังนี้ 1) วิธีการเชิงระบบ (System Approach) เป็นแนวคิดการ ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อการ แก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน โดยพิจารณา ตามความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ วิเคราะห์ หาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการ แก้ปัญหา และหรือพัฒนา ทดลองดำเนินการ ติดตามประเมินผล ปรับปรุงและนำไปปฏิบัติจริง ทั้งนี้ คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุด 2) วิธีการเชิงมนุษยนิยม (Humanistic Approach) เป็นแนวคิดการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้วิธีการประสานงานระหว่างผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศ ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน บรรยากาศการทำงานในโรงเรียนมีลักษณะ เป็นกัลยาณมิตร ร่วมมือ ร่วมใจ ผู้บริหารและครูได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ให้ขวัญกำลังใจ และมีความรู้สึกอิสระที่จะแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน 3) วิธีร่วมพัฒนา (Collaborative Approach) เป็นแนวคิดการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้วิธีการร่วมคิด

⁵⁵ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 224.

⁵⁶ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา, (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 214.

ร่วมทำระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน และมีการประสานความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางภายนอกหรือแหล่งวิทยากรภายนอกเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน⁵⁷

เมื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้แล้ว ก็ต้องมีการกำหนดกิจกรรมและขั้นตอนในการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมหลายอย่างที่จะช่วยส่งเสริมและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับครูและนักเรียน นักวิชาการที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้กำหนดกิจกรรม และขั้นตอนในการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์ยุบุตรโรจน์ กล่าวว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมการนิเทศมีหลากหลาย ซึ่งผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสม กับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ แต่ครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ โดยจะขอนำเสนอกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญและใช้มาก 23 กิจกรรมดังนี้

- 1) การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ของผู้นิเทศไปสู่ผู้รับการนิเทศ ใช้เพียงการพูดและการฟังเท่านั้น
- 2) การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ (Visualized Lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้สื่อเข้ามาช่วย เช่น สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ มัลติมีเดีย อินโฟกราฟฟิก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
- 3) การบรรยายเป็นกลุ่ม (Panel presenting) เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูล ตามแนวความคิด หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4) การให้ดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film and television) เป็นการใช้เครื่องมือที่สื่อทางสายตา ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิดีโอเทป เพื่อทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้และเกิดความสนใจมากขึ้น
- 5) การฟังคำบรรยายจากสื่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์การถ่ายทอดสด (Live) การประชุมทางไกล (Conference) ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นการใช้วิธีการบันทึกในรูปแบบดิจิทัลเพื่อนำเสนอแนวความคิดของบุคคลหนึ่งไปสู่ผู้ฟังคนอื่น
- 6) การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ (Exhibiting materials and equipment) เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกอบรมหรือเป็นกิจกรรมสำหรับงานพัฒนาสื่อต่าง ๆ
- 7) การสังเกตในชั้นเรียน (Observing in classroom) เป็นกิจกรรมที่ทำการสังเกตการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของบุคลากร เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้ทราบ

⁵⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การนิเทศภายในสถานศึกษา, (กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศฯ, 2566), 13.

จุดเด่นหรือจุดบกพร่องของบุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและใช้ในการพัฒนาบุคลากร 8) การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินการ 9) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviewing) เป็นกิจกรรมสัมภาษณ์ที่กำหนดจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตามต้องการ 10) การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interviewing) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยจะทำการสัมภาษณ์เฉพาะโรงเรียนที่ผู้ตอบมีความสามารถจะตอบได้เท่านั้น 11) การสัมภาษณ์แบบไม่ชี้แนะ (Non-directive interview) เป็นการพูดคุยและอภิปราย หรือการแสดงแนวความคิดของบุคคลที่สนทนาด้วย ลักษณะการของการสัมภาษณ์จะสนใจกับปัญหาและความสนใจของผู้รับการสัมภาษณ์ 12) การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่ผู้ให้เหตุผลและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งเหมาะสม กับกลุ่มขนาดเล็ก มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ 13) การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมที่ใช้มากกิจกรรมหนึ่งสามารถใช้ได้กับคนจำนวนมาก เช่น การอ่านข้อความจากวารสาร มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น 14) การวิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ (Analyzing and calculating) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการติดตามประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการควบคุมประสิทธิภาพการสอน 15) การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนว ความคิดวิธีการแก้ปัญหา หรือใช้ข้อแนะนำต่าง ๆ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิด โดยเสรีไม่มีการวิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด 16) การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ (Videotaping and photographing) วิดีโอเทปเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและเสียง ส่วนการถ่ายภาพมีประโยชน์มากในการจัดนิทรรศการกิจกรรมนี้มีประโยชน์ ในการประเมินผลงานและการประชาสัมพันธ์ 17) การจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ (Instrumenting and testing) กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบและแบบประเมินต่าง ๆ 18) การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz session) เป็นกิจกรรมการประชุมกลุ่มเพื่ออภิปรายในหัวข้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด 19) การจัดทำทัศนศึกษา (Field trip) กิจกรรมนี้เป็นการเดินทางไปสถานที่แห่งอื่นเพื่อศึกษาดูงานที่สัมพันธ์ กับงานที่ตนปฏิบัติ 20) การเยี่ยมเยียน (Inter visiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง 21) การแสดงบทบาทสมมติ (Roleplaying) เป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล กำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้วให้ผู้ที่ทำกิจกรรมตอบสนองหรือปฏิบัติตนเองไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น 22) การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศเกือบทุกชนิด เช่น การเขียนโครงการนิเทศ การบันทึกข้อมูล การเขียนรายงาน การเขียนบันทึก ฯลฯ 23) การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided practice) เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติมีการ

คอยดูแลช่วยเหลือ มักใช้กับรายบุคคล⁵⁸ ส่วนอัญชลี โปธิ์ทอง ได้กล่าวว่า กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา iva เป็นเทคนิคหรือ วิธีการนิเทศ การที่จะนำไปใช้กับบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งเทคนิคหรือกิจกรรมดังกล่าวนี้มีดังนี้ การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การสนทนาทางวิชาการ การปฐมนิเทศครูใหม่ การประชุมให้คำปรึกษาหารือ การประชุมปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การบริการเอกสารที่มีคุณค่าทางวิชาการเพื่อให้ครู ศึกษาค้นคว้า การจัดมุมหนังสือ ห้องสมุด วิชาการ การให้ครูเสนอข่าว บทความ การศึกษาดูงาน ซึ่งอาจจะดูงานจากโรงเรียนอื่นหรือจัดเยี่ยมชมกันเองภายในโรงเรียน การเชิญวิทยากรให้ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การฝึกอบรมครู การสาธิตการสอน การแบ่งครูให้เป็นกลุ่มแนะนำช่วยเหลือกันนักเรียนการสังเกตการณ์สอนด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ⁵⁹ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวว่าการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมสำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร สถานศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น ภายในสถานศึกษาและครูได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายใน ชั้นเรียนและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ว่าสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการภายในสถานศึกษาจนถึงเป้าหมายสุดท้ายคือ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดวิธีดำเนินการในการนิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ของการนิเทศเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ เป็นการกำหนดปัญหาและความต้องการในแก้ปัญหาหรือพัฒนา ดังนี้ 1.1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน 1.2) การแลกเปลี่ยนระดมความคิด วิเคราะห์เพื่อหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของหน่วยงาน 1.3) การจัดลำดับปัญหาและเลือกปัญหาที่เป็นความจำเป็นหรือต้องการในลำดับเร่งด่วนหรือลำดับที่เห็นว่าสำคัญที่สุด 1.4) การสร้างการรับรู้ระหว่างผู้

⁵⁸ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา, **คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน (INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS)** (สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2563), 9-15.

⁵⁹ อัญชลี โปธิ์ทอง, **การบริหารงานบุคลากรและการนิเทศงาน** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556), 191.

นิเทศและผู้รับการนิเทศ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม การสัมมนา ฯลฯ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ เป็นการนำปัญหาและความต้องการ กำหนดรายละเอียดของกิจกรรมในการจัดทำแผนนิเทศดังนี้ 2.1) กำหนดแนวทาง/วิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการ และจำเป็นมีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง 2.2) เลือกแนวทางวิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 2.3) วางแผนการดำเนินงานพัฒนา 2.3.1) การประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน 2.3.2) สร้างคณะนิเทศ เป็นทีมงานในการนิเทศร่วมกัน 2.3.3) กำหนดประเด็นการนิเทศ เป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะนิเทศ 2.3.4) กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา 2.3.5) กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การ Coaching & Mentoring ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การ Conference การใช้ Video Line You Tube Facebook Live เป็นต้น 2.4) จัดทำแผนนิเทศ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการ ดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ สื่อและเครื่องมือนิเทศเป็นสิ่งที่ช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสิ่งที่ช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ และสามารถเก็บข้อมูลนำมาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 3.1) สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องคล้อยในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การ Conference การใช้ Video Line You Tube Facebook Live เป็นต้น 3.2) สร้างเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินการนิเทศตามวิธีการการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่

กำหนด 4.1) ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ ให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 4.2) นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด 4.3) การสะท้อนผลการนิเทศ 4.4) ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ขั้นที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

5.1) ประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เช่น การดำเนินงานของผู้รับการนิเทศ เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน 5.2) ประเมินผลการนิเทศเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตามระยะเวลาที่ต้องการในการนำ ผลไปใช้ในการพัฒนา หรือในแต่ละปีการศึกษา 5.3) รายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง 5.4) นำผลการนิเทศที่เป็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะไปพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป หรือในปีการศึกษาต่อไป⁶⁰ อีกทั้งยังมีขั้นตอนการดำเนินการนิเทศในสถานศึกษา โบยันและโคปแลนด์ (Boyan and Copeland) กล่าวว่ากระบวนการนิเทศ (Instructional supervision process) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (re-observation conference) ในขั้นนี้เป็นการจำกัดความพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นความกังวลห่วงใยของครูและ ตัดสินใจเลือก หน้าที่จะได้มาซึ่งการวัดพฤติกรรมการสอน โดยวัดจากพื้นฐานครั้งแรก(base rate) หรือโดยการวัดพฤติกรรมการสอนโดยการจัดมาตรฐานของระดับความสามารถในการสอนเอาไว้ (performance criterion) และเลือกเครื่องมือหรือสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการสอนเอาไว้ (performance criterion) ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตการสอน (observation) ในขั้นตอนนี้เป็นการสังเกตพฤติกรรมการสอนที่เฉพาะเจาะจง ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์การสอน (analysis) เป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการ สังเกตการสอน และชี้ระบุถึงพฤติกรรมการสอนที่ต้องการเก็บรักษาเอาไว้ หรือพฤติกรรมการสอนที่ ต้องการให้เปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการสอน (post observation conference) เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับจากผลของการวิเคราะห์ และพิจารณาเลือกยุทธวิธี⁶¹ ส่วนแฮริส (Harris) ได้กำหนดขั้นตอนของ กระบวนการนิเทศในโรงเรียนไว้ เรียกว่า “Harris’ POLCA” ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้รับผิดชอบการนิเทศต้องคิดวิเคราะห์ถึงความต้องการและความจำเป็นในการนิเทศเพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศให้สอดคล้องกัน โดยต้องคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการนิเทศจัดทำแผนการดำเนินการโครงการ และ

⁶⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การนิเทศภายในสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 12-13.

⁶¹ Norman J. Boyan and Willid D. Copeland, **Instructional Supervision Training Program** (Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publisher,1978) ,3

กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน 2) ขั้นตอนการจัดองค์การ (Organizing) เป็นขั้นตอนที่กำหนดโครงการของคณะทำงาน ตั้งเกณฑ์มาตรฐาน การรวบรวมทรัพยากรที่มีทั้งบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจหน้าที่โครงสร้างขององค์การ และความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างงานต่าง ๆ 3) ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ (Leading) เป็นขั้นที่ตัดสินใจในการดำเนินการนิเทศ กำหนดวิธีในการนิเทศ กระตุ้น จูงใจ เสริมสร้างกำลังใจ ให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงาน การแนะนำนวัตกรรมใหม่ๆ และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติกรนิเทศ 4) ขั้นตอนการควบคุม (Controlling) เป็นขั้นที่ผู้รับผิดชอบต้องควบคุม กำกับ ติดตาม การนิเทศให้กระบวนการนิเทศดำเนินไปตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ในบางครั้งอาจมีการชี้แนะ เสริมความคิดหรือแทรกแซงเพื่อปรับทิศทางหรือกระบวนการดำเนินงาน 5) ขั้นตอนการประเมินผล (Assessing) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องร่วมกันประเมินผลการนิเทศว่าสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลต้องจัดทำอย่างมีแบบแผนและมีความเที่ยงตรงและอาจจัดทำกรวิจัยประเมินผลร่วมด้วย⁶² อีกทั้งสังด์ อุทรานันท์ กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning-P) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุม ปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไร จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และมีความจำเป็น สำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผล หรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ใน การปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง 3) การปฏิบัติกรนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร) 4) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ (Reinforcing - R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ ผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้ 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินการผ่านไปแล้วเป็นอย่างไร หลังจากการ

⁶² Ben M. Harris, *Supervision Behavior in Education* (New Jersey: Prentic-Hall, 1985), 14-15.

ประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล จะต้องปรับปรุง ซึ่งการปรับปรุงแก้ไข อาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจหรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผน ร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนา⁶³ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในสถานศึกษา ในการที่จะแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตาม ตัวบ่งชี้ด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาในขณะนั้นปัญหา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังหรือเป้าหมาย ความต้องการ หมายถึง ความคาดหวังที่จะพัฒนางานให้ดีขึ้น ในขณะที่งานนั้นมีสภาพปัจจุบัน ปัญหาอยู่ในระดับที่ไม่เป็นปัญหาในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ คณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาทุกฝ่าย ทุกงานในสถานศึกษา ดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ตามขอบข่ายของงานที่รับผิดชอบ โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1.1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพด้านต่าง ๆ ของงาน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อัตราการใช้ชั้นทุกชั้น มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของสถานศึกษาด้านต่าง ๆ มาตรฐานของงานต่าง ๆ เป้าหมาย หรือนโยบาย ทั้งของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด 1.2) สำรวจและประเมินความต้องการของครู หรือคณะกรรมการในกลุ่มงานนั้น ๆ 1.3) จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ 1.4) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ กำหนดประเด็นการนิเทศ และการดำเนินการตามความต้องการดังตัวอย่าง ในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา ควรใช้การระดมสมองจากคณะกรรมการของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์อาจจะใช้แบบตารางดังกล่าวแล้ว หรือใช้แผนภูมิ หรือสารสนเทศอื่นใดที่สถานศึกษามี เพื่อให้สะท้อนภาพของปัญหาที่มีความชัดเจนมากที่สุด 2) การวางแผนการนิเทศภายในหลังจากที่ได้วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ วิเคราะห์สาเหตุ และกำหนดประเด็นการนิเทศแล้ว โดยนำประเด็นการนิเทศไป กำหนดวิธีการดำเนินการ และจัดทำเป็นโครงการดังนี้ 2.1) การกำหนดวิธีดำเนินการเป็นการนำผลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ สาเหตุ และประเด็นการนิเทศ มาแจกแจงรายละเอียดที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมการนิเทศ 2.2) การจัดทำโครงการ

⁶³ สงัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530), 84 - 85.

เมื่อกำหนดรายละเอียดในข้อ 2.1 แล้วนำกิจกรรมดังกล่าวไปกำหนดเป็นโครงการ ซึ่งรูปแบบการเขียนโครงการจะเป็นรูปแบบใดก็ตามให้ครอบคลุมหัวข้อดังต่อไปนี้ ชื่อโครงการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ปีงบประมาณ (ปีการศึกษา) หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ เป้าหมายของโครงการ (ด้านปริมาณ, คุณภาพ) ลักษณะของโครงการ แนวทางดำเนินงาน งบประมาณ ปัญหาและอุปสรรค ผลประโยชน์ของโครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการ อย่างไรก็ตามบางกิจกรรมซึ่งเป็นกิจกรรมย่อย ก็ไม่จำเป็นต้องเขียนเป็นโครงการหรืออาจจะรวมกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายกัน มารวมเป็น 1 โครงการก็ได้ 3) ปฏิบัติการนิเทศภายใน เมื่อคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ร่วมกันวางแผนและจัดทำโครงการแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาควรนัดหมายคณะกรรมการประชุมมอบหมายงาน จัดเตรียมเครื่องมือ และสื่อการนิเทศในการปฏิบัติการนิเทศ เป็นการปฏิบัติตามปฏิทินที่กำหนดไว้ตามโครงการหรือกิจกรรม และเพื่อเป็นการเน้นให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง ควรทำปฏิทินปฏิบัติงานให้มีขนาดใหญ่ น่าสนใจเห็นได้ชัดเจน 4) การประเมินผล การประเมินกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา มีขอบข่ายของการประเมิน ดังนี้ 4.1) ประเมินการดำเนินงานทุกขั้นตอน 4.2) นำผลการประเมินโครงการในขั้นที่ 3 มาเป็นข้อมูลในการประเมินกระบวนการ 4.3) ประเมินความพึงพอใจของครู ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศ⁶⁴

จากแนวคิดของนักการศึกษาของต่างประเทศและในประเทศที่ได้เสนอเกี่ยวกับขอบข่ายกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้ การนิเทศภายในสถานศึกษา คือเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริม และยังเป็นการพัฒนาการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมายสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ขอบข่ายงานนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นผู้นิเทศจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การจัดเอกสารหรือตำราทางวิชาการให้กับบุคลากรทางการศึกษา การให้คำปรึกษาหรือเป็นกิจกรรมการนิเทศภายใน การสาธิตการสอน การอภิปราย การสนทนาวิชาการ การทัศนศึกษาหรือการดูงาน การเยี่ยมชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติ และต้องถูกต้องตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้ ขั้นตอนเตรียมการนิเทศ ขั้นวางแผนการนิเทศ ขั้นให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ขั้นปฏิบัติการนิเทศ และขั้นการประเมินและรายงานผล

⁶⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การนิเทศภายในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566), 7-9.

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา

เพื่อให้การนิเทศภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศต้องมีความรู้เข้าใจ และตระหนักถึงบทบาทของตนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ถูกต้อง มีนักวิชาการทั้งต่างประเทศและในประเทศได้กล่าวถึงบทบาทของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกันให้กับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดำเนินการวางแผน กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษา และผู้สนับสนุนการนิเทศ สร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินการนิเทศการภายในทุกด้าน ประสานงานกับศึกษานิเทศก์เพิ่มเติมในประเด็นการนิเทศที่ต้องการ ติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นผู้บริหารจึงมีบทบาทในการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังที่นักวิชาการต่างประเทศและในประเทศได้เสนอบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ไวส์ (Wiles) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาฐานะผู้นำนิเทศไว้ดังนี้ 1) บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีภายในกลุ่ม และพยายามขจัดข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม 2) บทบาทในฐานะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ดังต่อไปนี้คือ พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้อื่น ช่วยให้ผู้อื่นมีความรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการใช้อำนาจ และมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ 3) บทบาทในด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงานผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ดังนี้ คือพัฒนาการจัดองค์การของหน่วยงานในสถานศึกษา ช่วยให้ดำเนินงานของคณะกรรมการต่าง ๆ ในองค์การดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการตัดสินใจเรื่องใดก็ตามต้องดำเนินไปตามขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ เมื่อกลุ่มตัดสินใจในเรื่องใดไปแล้วจะต้องไม่คัดค้าน พยายามทำให้ทุกคนในกลุ่มมีเป้าหมายอันเดียวกัน เพื่อให้เกิดวินัยในกลุ่มและส่งเสริมให้มีวินัยในตนเอง 4) บทบาทในการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ดังนี้คือ พิจารณาเลือกบุคลากรใหม่ให้ตรงกับความต้องการ โดยให้ครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาเลือกด้วย ช่วยให้บุคลากรที่เข้าทำงานใหม่รู้สึกว่าเขาเป็นที่ต้องการของสถานศึกษา มีความอบอุ่นใจและมีความเชื่อมั่นในตนเอง 5) บทบาทในการสร้างขวัญของครูผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือช่วย ให้ครูพอใจในงานที่ทำ มีความสะดวกสบายปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการและนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ช่วยให้ครูเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ให้ครูรู้สึกว่าเขาเองมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น จัดให้มีการบริการต่าง ๆ คู่มือครู การศึกษาต่อ การอบรม ฯลฯ ตามที่ครูต้องการ

6) บทบาทในการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ จัดให้มีการอบรมในหน่วยงาน โดยจัดให้ตรงตามความต้องการของครู การประชุมครูที่จัดให้มีขึ้นช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าใช้วิธีการสังเกตการสอน แต่ต้องมีความเข้าใจกันทั้งสองฝ่ายใช้วิธีการวัดผลเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนการสอน⁶⁵ ส่วนบิชและไรฮาร์ทซ (Beach and Reinhartz) ได้นำเสนอบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำเทศไว้ดังต่อไปนี้ 1) ผู้นำ (Leader) ผู้นำเทศต้องแสดงภาวะผู้นำ เพื่อโน้มน้าวให้ครูได้ทำการเรียนรู้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้นำเทศสามารถทำงานกับครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และช่วยให้ครูปรับแผนการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเสมอภาค รวมทั้งจูงใจให้ครูยอมรับหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใหม่ บทบาทนี้เป็นบทบาทที่มีความคล้ายคลึงกับบทบาทการเป็นผู้พัฒนาองค์การและการเป็นนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องใช้ความพยายามอย่างกว้างขวางในการรวบรวมการปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา 2) นักวางแผน / นักจัดการ (Planner/Organizer) บทบาทนี้เป็นบทบาทที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับผู้นำเทศ ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นการคาดการณ์ถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติและแนวทางที่จะปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ผู้นำเทศจะร่วมดำเนินการวางแผนทั้งในระดับสถานศึกษา โดยการวางแผนพัฒนาครูทั้งหมดในสถานศึกษาและวางแผนระดับย่อย คือ การพัฒนาครูในเรื่อง เฉพาะเจาะจง การวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้นำเทศต้องดำเนินการ เพราะแผนเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและการจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ภาระหน้าที่ของผู้นำเทศ คือช่วยในการจัดตารางการเรียน จัดเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และจัดผู้สอนและทรัพยากรที่ใช้ตามเวลาที่กำหนด 3) ผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) วัตถุประสงค์หลักของผู้นำเทศคือการพัฒนาครูให้มีความองงามในวิชาชีพ ผู้นำเทศต้องมีหน้าที่ในการเอื้ออำนวยและสนับสนุนให้ครูซึ่งมีความต้องการ และความสามารถแตกต่างกันให้ปฏิบัติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนช่วยเหลือครูทั้งในทางตรงด้วยการสอนแนะครูและโดยทางอ้อมด้วยการจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน จัดหาทุน การสนับสนุนให้มีทีมเทศการสังเกต และรับฟังการสะท้อนการสอนของครูเพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติการสอนของครู 4) ผู้ประเมิน (Appraiser/Assessor) เป็นบทบาทที่มีประเด็นโต้แย้งกันอยู่นักวิชาการบางคนมองว่า การประเมินเป็นการทำเพื่อประโยชน์ขององค์กรไม่ใช่ประโยชน์ของครูและ

⁶⁵ Wiles Kimball, *Supervision for better schools*, 3rd ed. (NJ: Prentice-Hall, 1967), 12 - 13.

บทบาทในการประเมินอาจทำให้เกิดความไม่วางใจของครูต่อผู้นิเทศ อย่างไรก็ตามปัจจุบันนักวิชาการกลุ่มหนึ่งให้ความเห็นว่า การประเมินการสอนโดยผู้นิเทศที่อาจต้องปฏิบัติไปพร้อมกับการสอนแนะ และการช่วยเหลือสนับสนุนครูเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอน 5) ผู้เสริมกำลังใจ (Motivator/Encourager) บทบาทสำคัญบทบาทหนึ่งของผู้นิเทศคือการจูงใจให้ครูเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา การเสริมกำลังใจด้วยการเสริมสร้างความภาคภูมิใจ ความเชื่อมั่นในตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเอง จะช่วยในการสร้างแรงบันดาลใจต่อการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และช่วยให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง 6) นักสื่อสาร (Communication) ผู้นิเทศต้องเป็นนักสื่อสารที่ดี ความสามารถในการเป็นผู้นิเทศที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความสามารถในการฟังและการตอบโต้ของผู้นิเทศเอง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้นิเทศต้องสามารถสื่อสารความคิดและข้อมูลสารสนเทศกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมถึงชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ 7) ผู้ตัดสินใจ (Decision maker) ผู้นิเทศต้องมีความสามารถในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อนักเรียน ครูบุคลากรอื่น ๆ และต่อองค์การเรื่องที่ต้องตัดสินใจ ได้แก่ การปรับปรุงการเรียนการสอนหลักสูตร และการพัฒนาบุคลากร กระบวนการนิเทศจึงต้องอาศัยการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องโดย การมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง นักเรียน อย่างไรก็ตามการตัดสินใจที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียน การสอนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้นิเทศภายใต้ข้อมูลที่ชัดเจนของสถานศึกษา 8) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ผู้นิเทศโดยตำแหน่งแล้วจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในเรื่องการเรียนการสอน แต่การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้สมาชิกต้องมีความเต็มใจ และมีความรู้ความสามารถในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้นิเทศจะเป็นผู้ปรับเปลี่ยนแผนและกระบวนการทำงานของครูที่จะส่งผลในทางบวกกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน 9) ผู้สอนแนะ/พี่เลี้ยง (Coach/Mentor) เป็นบทบาทที่สำคัญที่จะช่วยเหลือส่งเสริมเกี่ยวกับการรับรู้ การตัดสินใจ และการใช้ทักษะทางสติปัญญา นอกจากนี้ยังช่วยในการจัดหาทรัพยากรและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน บทบาทของผู้นิเทศในสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นผู้บริหารหรือผู้นิเทศในบทบาทต่าง ๆ ควรยึดถือปฏิบัติซึ่งในบางบทบาท เช่น บทบาทในการวางแผน การจัดการ หรือบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจ ก็เป็นบทบาทในลักษณะเดียวกันกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการการนิเทศในสถานศึกษา⁶⁶

ส่วนนักวิชาการในประเทศไทยได้เสนอบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

⁶⁶Don M. Beach, Judy Reinhartz, **Supervision leadership: focus on instruction**, (Boston: Allyn and Bacon, 2000), 16.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินการนิเทศการสอนโดยทำหน้าที่บริหารโครงการและเป็นผู้นำของคณะผู้นิเทศภายในโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระบบหนึ่งของงานด้านวิชาการ สามารถสรุปขอบข่ายงานดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้ 1) บทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม สนับสนุนโดยการนิเทศให้ครูผู้สอนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในการจัดทำและการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนในรายวิชาที่รับผิดชอบอย่างถูกต้องชัดเจน รวมทั้งนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 2) บทบาทเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม สนับสนุน โดยการนิเทศครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การรู้จักพื้นฐานของผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน การกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับการสอน การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอน การดำเนินการสอน การสร้างเสริมทักษะ การสนับสนุนการสอน การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการสอน ผลสัมฤทธิ์ของการสอน และการปรับปรุงแก้ไข 3) บทบาทเป็นผู้ดำเนินการประเมินผลการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการนิเทศให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาและนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสินการเรียนในแต่ละรายวิชา⁶⁷

จากข้อความที่กล่าวมาสรุปได้ว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาฐานะผู้นิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินการนิเทศการสอน โดยทำหน้าที่บริหารโครงการและเป็นผู้นำของคณะครูนิเทศภายในโรงเรียน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนโดยการนิเทศให้ครูผู้สอนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการประเมินผลการสอน ดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาและนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

⁶⁷ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*, (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 18.

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ประวัติโรงเรียน

ชื่อโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ที่ตั้ง หมู่ 2 ตำบลบางชะแยง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โทร 02-5811460 โทรสาร 02-9774986 e-mail : watchin2568@hotmail.com Website: www.watchin.ac.th เปิดสอนระดับชั้น อนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 เนื้อที่ 6 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา เขตพื้นที่บริการ หมู่ที่ 1 , หมู่ที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

1. ข้อมูลครูและบุคลากร

ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) มีบุคลากรจำนวนทั้งหมด 38 คน โดยประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ข้าราชการครู พนักงานข้าราชการ ครูอัตราจ้าง ครูพี่เลี้ยงนักเรียนพิการ ชุรการ และนักการภารโรง

2. ข้อมูลนักเรียน

จำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งสิ้น 495 คน โดยแสดงในตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักเรียน

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน ยืนยันตัวตน DMC		
	วันที่ 10 มิถุนายน 2566		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 2/1	12	12	24
อนุบาล 2/2	12	11	23
อนุบาล 3/1	15	10	25
อนุบาล 3/2	11	13	24
รวมอนุบาล	50	46	96

ประถมศึกษาปีที่ 1/1	13	12	25
ประถมศึกษาปีที่ 1/2	14	11	25
ประถมศึกษาปีที่ 2/1	15	16	31
ประถมศึกษาปีที่ 2/2	17	16	33
ประถมศึกษาปีที่ 3/1	17	21	38
ประถมศึกษาปีที่ 3/2	13	24	37
ประถมศึกษาปีที่ 4/1	16	24	40
ประถมศึกษาปีที่ 4/2	20	19	39
ประถมศึกษาปีที่ 5/1	19	17	36
ประถมศึกษาปีที่ 5/2	20	18	38
ประถมศึกษาปีที่ 6/1	16	9	25
ประถมศึกษาปีที่ 6/2	23	9	32
รวมประถมศึกษา	203	196	339
รวมทั้งสิ้น	253	242	495
จำนวนนักเรียนไม่รวม แหวนลอย	254	247	501

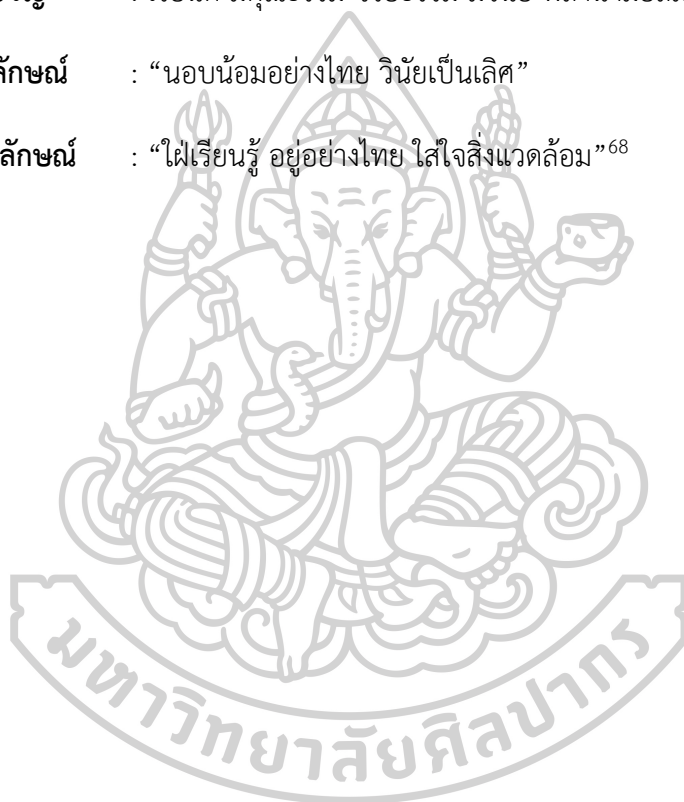
3. การบริหารจัดการสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา :

โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เป็นแหล่งเรียนรู้ ปลูกฝังการอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรมไทยให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีวิชาความรู้ที่ได้มาตรฐานการทันกระแส

โลกปัจจุบันสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และปลอดภัยภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- คติพจน์** : นตถิ ปัญญา สมาอาภา แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี
- ปรัชญา** : ทুমเททังแรงกาย แรงใจ แรงความคิด พิชิตงานอย่างสร้างสรรค์
บริหารจัดการบนพื้นฐานธรรมาภิบาล
- คำขวัญ** : เรียนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย พละนาถัยสมบูรณั
- อัตลักษณ์** : “นอบน้อมอย่างไทย วินัยเป็นเลิศ”
- เอกลักษณ์** : “ไฟเรืยนรู้ อยู่อย่างไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม”⁶⁸

⁶⁸ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์), แผนปฏิบัติการประจำปี 2566 (ปทุมธานี: โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์), 2566), 44-46.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จริยาภรณ์ เรื่องเสน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ดานการวางแผนการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ ดานการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 คือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ กำกับขั้นตอนในกระบวนการนิเทศให้ เป็นไปตามแผนงาน ผู้นิเทศ ให้คำปรึกษารวมแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย สนับสนุนบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล รวมทั้ง ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา นำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่อย่างเปนรูปธรรมใน หลากหลายช่องทาง⁶⁹

สายวินิตย์ ดวงสนาม ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแนวทางการดำเนินงานการ นิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้นมีทั้งหมด 4 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการนิเทศควรมีการจัดทำเล่มคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) ด้านการ ดำเนินการนิเทศควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้นิเทศปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดแต่งตั้งได้อย่างเต็มที่ 3) ด้านการประเมิน ควรมีการให้ข้อเสนอแนะหลังจากได้รับการนิเทศ 4) ด้านการประชุมหลังการ

⁶⁹ จริยาภรณ์ เรื่องเสน, “การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการ ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2,” **วารสารครุศาสตร์ คณะครุ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร** ปีที่ 3, ฉบับที่ 6 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2561): 1.

ประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ควรมีการประชุมร่วมกันหลังการนิเทศเสร็จสิ้นของผู้รับนิเทศและผู้นิเทศ เพื่อรับข้อเสนอแนะและหาแนวทางการแก้ไขเพื่อนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง⁷⁰

วิชชุดา เขียวช่อมุ่ม ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตทัพหลวงแจรงาม” ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตทัพหลวงแจรงาม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการช่วยเหลือครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพและด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตทัพหลวงแจรงามในด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด คือด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้ 2.1) การกำหนดนโยบายแนวการปฏิบัติที่ชัดเจน 2.2) การส่งเสริมให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2.3) การมีส่วนร่วมในการทำงาน และ 2.4) การส่งเสริมการนำวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน⁷¹

โซคระวี เจียมพุก ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การออกแบบวิธีการทำงาน การประเมินสภาพงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการจัดสรรทรัพยากร 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม คือ 2.1) ควรมีการเปรียบเทียบพฤติกรรมต่าง ๆ จากการทำงานโดยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน และเปรียบเทียบพฤติกรรมต่าง ๆ จากการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม 2.2) ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกในการนิเทศการงานตามความสำคัญและสิ่งที่เป็นเรื่องเร่งด่วน

⁷⁰ สายวินิตย์ ดวงสนาม, “การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2,” **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์** ปีที่ 10, ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562): 485.

⁷¹ วิชชุดา เขียวช่อมุ่ม, “การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสหวิทยาเขตทัพหลวงแจรงาม,” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** ปีที่ 8, ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2563): 389.

2.3) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรเลือกรูปแบบการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่จากการสำรวจความต้องการจากสมาชิกเพื่อวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม⁷²

วรตну หนูทอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียง มีชคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประสานงาน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการจัดลำดับความสำคัญของงาน ด้านการออกแบบวิธีการทำงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านการประเมินสภาพงาน 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 2.1) ควรกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงาน และนำผลการประเมินเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 2.2) ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 2.3) ควรนำทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศศึกษามาประยุกต์ใช้ 2.4) ควรมีการสำรวจความต้องการของครูเพื่อวางแผนการดำเนินงาน 2.5) ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการหาแนวทางการแก้ปัญหา⁷³

ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติกรนิเทศ และด้านการจัดระบบสนับสนุนการนิเทศภายในส่วนอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข และด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่วนความต้องการการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา

⁷² โชคระวี เจียมพุก, “กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม” (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563),ง.

⁷³ วรตну หนูทอง, “กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2,” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** ปีที่ 12, ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564): 1.

เป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูค้อเขต 1 ประกอบด้วย 1) ด้านหลักการของรูปแบบ ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักการวางแผน และหลักการทำงานเป็นทีม 2) ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ทำหน้าที่นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจ และนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) ด้านวิธีการดำเนินการซึ่งประกอบไปด้วย การสำรวจความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในสถานศึกษา การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขและการจัดระบบสนับสนุนการนิเทศภายใน และ 4) ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตระหนักและให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน จึงทำให้เกิดความพร้อมในการนิเทศภายใน โดยมีการกำหนดนโยบายและแผนการนิเทศ ปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ประเมินผลและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงอยู่เสมอ⁷⁴

กำชัย ยุทธศาสตร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยเทศคณิตจากมากไปน้อย คือ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การประเมินผลและรายงานผล และการสร้างเครื่องมือนิเทศ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มี 5 แนวทาง คือ 2.1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล รายงานการพัฒนาตนเอง และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูส่งเอกสารธุรการชั้นเรียน วิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2.2) ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยง

⁷⁴ ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ, “รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูค้อเขต 1.” *Journal of Modern Learning Development* ปีที่ 6, ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2564) : 104 – 105.

มาประยุกต์ใช้ ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน และควรนำเอานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน ได้แลกเปลี่ยนความคิดในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ และมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ 2.3) ผู้บริหารควรประชุมคณะครู เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน 2.4) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ ควรปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา 2.5) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีความพร้อม หรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ⁷⁵

อดุลย์ แสนสืบ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาบางสะพานน้อย 3 (ไชยราช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาบางสะพานน้อย 3 (ไชยราช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากโดยเรียงโดยเรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ด้านการพัฒนางานกลุ่มด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาบางสะพานน้อย 3 (ไชยราช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 พบว่าโรงเรียนควรให้โอกาสครูให้มีบทบาทหน้าที่เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่มให้การส่งเสริมสนับสนุนและให้บริการครูมีการสังเกตการสอนใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาช่วยในการนิเทศการสอนให้ความสำคัญเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตนเองของครู (ID Plan) ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาและแนะแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่

⁷⁵ กำชัย ยุกติชาติ, “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 13, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564):17-18.

ถูกต้องแก่ครูควรใช้เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานตามข้อตกลง (PA) มาช่วยในการนิเทศการศึกษาด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน⁷⁶

ภิชาวิชญ์ ยางงาม ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา3” ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ด้านการวางแผนและการกำหนดทางเลือก ด้านการประเมินผล และรายงานผล ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนา ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการ ตามลำดับและมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน 2) ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ปฏิบัติงาน และวิทยฐานะ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 พบว่า สถานภาพด้านอายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน ต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนสถานภาพด้านเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศชาย และสถานภาพด้านวิทยฐานะ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยวิทยฐานะชำนาญการมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ⁷⁷

พรนภา วัฒนน้อย และทัศนระ ศรีปัดตา ได้ทำการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1” ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต1 ในภาพรวมพบว่ามีอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวางแผนการนิเทศรองลงมาคือด้านการปฏิบัติการนิเทศและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศและด้านการประเมินผลและแก้ไขปรับปรุงการนิเทศ 2) ผลการเปรียบเทียบกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

⁷⁶ อุดลย์ แสนสืบ “แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาบางสะพานน้อย 3 (ไชยราช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 13, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2565): 53 – 54.

⁷⁷ ภิชาวิชญ์ ยางงาม, “กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 13, ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565): 18.

ที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชรเขต 1 จำแนกตามตำแหน่งในภาพรวมและรายด้านพบว่าตำแหน่งที่แตกต่างกันมี กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁷⁸

โสภณ ลำภา มิตรภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวางแผนการ นิเทศ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการปฏิบัติการนิเทศด้านการ ประเมินผลและการรายงาน และด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ 2) แนวทางการนิเทศ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ตาม ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายใน มีรายละเอียด ดังนี้ 2.1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการ มีแนวทางการนิเทศภายใน คือ สถานศึกษา สสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อจำกัด ในการนิเทศภายใน วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน สร้างความเข้าใจ ในกระบวนการนิเทศภายในที่ ตรงกัน กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ 2.2) ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนวทางการนิเทศภายใน คือ สถานศึกษานำข้อมูลจากการสำรวจ ปัญหาและความ ต้องการ มาวางแผนการดำเนินการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน โดย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดกิจกรรม และขั้นตอนการปฏิบัติการ นิเทศภายใน 2.3) ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ มีแนวทางการนิเทศภายใน คือ สถานศึกษาจัดทำคู่มือ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในแต่ละกิจกรรมให้ครู ทราบ โดยผ่านการประชุมหรือเอกสาร และออกแบบเครื่องมือในการติดตามการนิเทศภายในที่มี คุณภาพ ใช้งานง่าย เพื่อสะท้อนผลการนิเทศภายใน 2.4) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ คือ มีแนวทางการ นิเทศภายใน คือ สถานศึกษามีระบบการติดต่อสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยอาจใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาปรับใช้ตามบริบทและ สถานการณ์ ปฏิบัติการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้ และนำเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ เช่น ใช้คลิพวิดีโอ เข้า มาใช้ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา

⁷⁸ พรนภา วัตน้อย และทัศนะ ศรีปัดดา, “กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริม การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชรเขต 1,” *Journal of Roi Kaensarn Academi* ปีที่ 7, ฉบับที่ 4 (เมษายน 2565): 45.

2.5) ด้านการประเมินผลและการรายงาน มีแนวทางการนิเทศภายใน คือ สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลการนิเทศ 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติ ระหว่างการปฏิบัติ และหลังการปฏิบัติ โดยใช้รูปแบบที่เหมาะสม มีการสรุปผลและรายงานผลการนิเทศภายในให้ทุกฝ่ายทราบ และนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการนิเทศ ภายในครั้งต่อไป⁷⁹

พัชรัชนีชา สุขสวัสดิ์ สมใจ เดชบำรุง และสมบัติ เดชบำรุง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน ของผู้บริหารและครู ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก การนิเทศภายใน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน ด้านการสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาการนิเทศภายใน และด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานครจากประเด็นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ข้อ ที่มีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน มาสังเคราะห์เป็นโครงการได้ 3 โครงการ ดังนี้ 1) โครงการนิเทศภายในโรงเรียน 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างสื่อ นวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) โครงการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ⁸⁰

อภิรักษ์ โพธิ์กันทา และจาวรอรณ นาดัน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนิเทศภายในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายทุ่งสนเชือก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายทุ่งสนเชือก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวางแผนและการกำหนดทางเลือก อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ค่าเฉลี่ย

⁷⁹ โสภณ ลำภา มิตรภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ “แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1,” **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** ปีที่ 10, ฉบับที่ 40 (กรกฎาคม - กันยายน 2565): 255 – 256.

⁸⁰ พัชรัชนีชา สุขสวัสดิ์ สมใจ เดชบำรุง และสมบัติ เดชบำรุง “การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.” **วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์** ปีที่ 1, ฉบับที่ 4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2566) : 1.

รองลงมาคือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสร้างสื่อ เครื่องมือ และการพัฒนาวิธีการ อยู่ในระดับมาก ⁸¹

งานวิจัยในต่างประเทศ

เอลเลน (Allen) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการและการนิเทศของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล : ความจำเป็นในการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ พบว่าการจัดการและการนิเทศของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเน้นการพัฒนาความสามารถในการจัดเรียนการสอนของครูและความสามารถในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการพัฒนาด้านการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การจัดการและการนิเทศที่เหมาะสมนั้นโรงเรียนควรเน้นย้ำถึงหลักการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ แต่เนื่องด้วยการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเสนอแนวทางสำหรับกลุ่มเครือข่ายการนิเทศของโรงเรียน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ในการดำเนินการนิเทศแบบคลินิกและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยผู้บริหารต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน⁸²

เมห์เม็ต ออซคาน (Mehmet Ozcan) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนิเทศของครูเกี่ยวกับการกำกับดูแลของผู้อำนวยการโรงเรียน” ผลการวิจัยพบว่า 1) การแบ่งปันประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนการทำงานร่วมกัน การจัดระเบียบ การเอาชนะความไม่เพียงพอ และความพึงพอใจมีส่วนทำให้ครูการพัฒนาวิชาชีพ 2) สนับสนุนการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ความชื่นชมและการสื่อสารช่วยเพิ่มแรงจูงใจของครู ตามการค้นพบครั้งที่สามของบทบาทผู้บริหารโรงเรียนการศึกษา ความรู้ด้านการนิเทศ บทบาทหัวหน้างานและความต่อเนื่อง ได้แก่ ปัจจัยการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ 3) ความ

⁸¹ อภินันท์ โพธิ์กันทา และจารุวรรณ นาดัน, “การนิเทศภายในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายทุ่งสนเชือก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2,” *วารสารวิจัยวิชาการ* ปีที่ 6, ฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน – ธันวาคม 2566): 253 - 254.

⁸² Agih A. Allen, “Effective School Management and Supervision: Imperative for Quality Education Service Delivery,” *An International Multidisciplinary Journal* Vol. 9, No. 3 (July 2015): 62.

เป็นกลาง ความเสมอภาค ความรู้สึกของภารกิจและความพึงพอใจเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการกำกับดูแล
 อย่างเป็นกลาง มีการหารือผลลัพธ์และมีข้อเสนอแนะ⁸³

ฟัดลิลลาห์, ไชนุลลาห์ (Fadlillah and Zainullah) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินการ
 นิเทศวิชาการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถวิชาชีพครู” ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมืออาชีพของครูกัก
 เกี่ยวข้องกับปัจจัยสำคัญหลายประการ ได้แก่ ความสามารถของครู การรับรองครู และเบี้ยเลี้ยง
 วิชาชีพครู เชื่อกันว่าปัจจัยทั้งสามนี้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความก้าวหน้าหรือการลดลงของ
 คุณภาพการศึกษาในอินโดนีเซีย ดังนั้นประเด็นความสามารถทางวิชาชีพของครูจึงต้องได้รับความ
 สนใจเป็นพิเศษหรือการพิจารณาอย่างจริงจังจากผู้อำนวยการโรงเรียนในฐานะพี่เลี้ยงครู⁸⁴

วากัส โชกัต, ซาบา จาเวด, มูเนาวาร์ อาเหม็ด (Waqas Shoukat , Saba Javed and
 Munawwar Ahmed) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของการนิเทศต่อการปฏิบัติงานของครูในระดับ
 มัธยมศึกษาในประเทศปากีสถาน” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบคำสั่งมีประสิทธิผลมากที่สุดในการ
 ปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนในระดับมัธยมศึกษา รองลงมาคือรูปแบบไม่สั่งการและรูปแบบการ
 ทำงานร่วมกัน ผลลัพธ์ยังแสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างอย่างจริงจังในการปฏิบัติงานของครูชาย
 และหญิงภายใต้การดูแลของหัวหน้าโรงเรียนที่มีรูปแบบการสั่งการ การไม่สั่งการ และการทำงาน
 ร่วมกัน ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าไม่มีความแปรปรวนเชิงชี้้นำในการนิเทศชายและหญิงต่อการ
 ปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนที่มีรูปแบบการสั่งการ การไม่สั่งการ และรูปแบบการทำงานร่วมกัน สรุป
 ได้ว่าครูมีความพึงพอใจเท่าเทียมกันกับผลของการนิเทศในโรงเรียนต่าง ๆ ในเมืองลาฮอร์ ขอแนะนำ
 ให้หัวหน้างานใช้รูปแบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิผล ซึ่งสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของครูได้
 นอกจากนี้ ควรติดตามและปรับปรุงการกำกับดูแลด้วยการฝึกอบรมและการประชุมเชิงปฏิบัติการของ
 ผู้บังคับบัญชา⁸⁵

⁸³Mehmet Ozcan, “Teachers' Evaluation on School Principals' Supervision”
 (Nevşehir Hacı Bektaş Veli University 2020), 303.

⁸⁴ Fadlillah, Zainullah, “Implementation of Academic Supervision to Enhance
 Teacher Professional Competence,” **Journal of Research in Educational
 Management** Vol. 1, No. 2 (2022): 103.

⁸⁵ Waqas Shoukat, Saba Javed, Munawwar Ahmed, “Effect of Supervision on
 Teachers' Performance at the Secondary Level in Pakistan” (Coordinator, Minhaj
 University, Lahore, Punjab, Pakistan 2023), 148.

สรุป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า แสดงให้เห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลที่มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ การนิเทศภายในสถานศึกษา คือ การทำงานที่ผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียนร่วมมือกันในการส่งเสริม แนะนำ ชี้แนะ ปรึกษาหารือ เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ มีความสามารถ มีการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ แต่ในขณะเดียวกันก็พบปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันออกไปตามบริบท สภาพปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นพบว่า ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรจัดให้มีการประชุมชี้แจง จัดอบรมใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลายรูปแบบและให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมใน การนิเทศภายในสถานศึกษาควรจัดให้มีการศึกษาดูงานการนิเทศภายในสถานศึกษาจากสถานศึกษาที่มีความพร้อมและเป็นต้นแบบในการนิเทศภายในสถานศึกษา จัดผู้นิเทศที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับด้านที่จะทำการนิเทศ ผู้รับการนิเทศจะได้รับความรู้และสามารถขอคำปรึกษา คำชี้แนะจากผู้นิเทศได้ อีกทั้งควรใช้สื่อที่ตรงกับความต้องการและกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ นำเทคนิคใหม่ ๆ ในการใช้สื่อมาใช้ในการนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศให้ตรงกับปฏิทินการนิเทศที่วางแผนไว้ นิเทศอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน ผู้นิเทศควรให้คำปรึกษา แนะนำจุดอ่อนของผู้รับการนิเทศให้เกิดความเข้าใจและสามารถพัฒนาต่อได้ จัดให้มีประเมินการนิเทศที่เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง มีการประเมินผลการนิเทศและแจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการนิเทศทราบหลังการนิเทศ สรุปผลและรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารทราบ จัดเก็บการรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาต่อไป ผู้วิจัยจึงได้สรุปประเด็นการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ตามกรอบการศึกษาตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอกระบวนการนิเทศภายใน ไว้ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5) การประเมินผลและรายงาน

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) การวิจัยครั้งนี้ใช้ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิเทศ โดยจะจำแนกผู้ให้ข้อมูลเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ประเภทงานสายบริหาร และประเภทปฏิบัติงานสอน วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

การศึกษาข้อมูล สถิติ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่างงานวิจัย รับข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และ ขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยประยุกต์เครื่องมือจากงานวิจัยที่เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ นำมาขอคำปรึกษา คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวม ตรวจสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

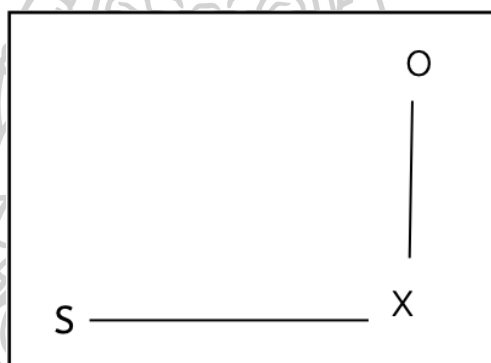
เป็นขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องตามหลักวิชาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระแล้วจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ ศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบของการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้าง และการพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแบบแผนการวิจัยในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one – short, non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ S หมายถึง ประชากรที่ใช้ศึกษา

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) จำนวน 36 คน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายบริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญภายนอก จำนวน 3 คน ดังนี้ 1) สายบริหาร จำนวน 12 คน และ 2) ประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวน 27 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) ทั้งในสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญภายนอก รวมทั้งสิ้น จำนวน 39 คน โดยจะแบ่งประชากรออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามประเภทที่ 1 ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายใน ของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) คือ ประเภทงานสายบริหาร จำนวน 7 คน และ ประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวน 27 คน ของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) รวมทั้งสิ้น 34 คน

2. ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามประเภทที่ 2 ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อ หาข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คนของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศภายนอก อีก 3 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 2 คน จากสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตือ 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา หมายถึง การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบ ด้านทั้งของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การนิเทศภายใน การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน จัดการประชุม อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา การพัฒนาตามบริบทสิ่งแวดล้อม ภายในโรงเรียน จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สุด จากนั้น นำผลการวิเคราะห์มากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนา และสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม การสัมมนา ฯลฯ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมาย ร่วมกันในการดำเนินงาน

2.2 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การนำปัญหาจากผลการวิเคราะห์มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมเพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีการจัดทำแผนนิเทศ ดังนี้ 1) กำหนดแนวทางหรือวิธีการการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น ใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง 2) เลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 3) วางแผนการดำเนินงาน โดยมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน สร้างคณะนิเทศเป็นทีมงานในการนิเทศร่วมกัน กำหนดประเด็นการนิเทศ เนื้อหาที่จะนิเทศ ระยะเวลาที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา กำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอ และการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การสอนงานและการชี้แนะ (Coaching & Mentoring) ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น และ 4) จัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.3 การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ หมายถึง สื่อและเครื่องมือนิเทศเป็นสิ่งที่ช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสิ่งที่ช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ และสามารถเก็บข้อมูลนำมาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การสร้างผลิตรายการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะ การนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การสะท้อนผลและการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูล ที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการนิเทศตามวิธีการการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด 3) การสะท้อนผลการนิเทศ และ 4) ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

2.5 การประเมินผลและรายงานผล หมายถึง รายงานผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์ผลการดำเนินงานประเมินความก้าวหน้า เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน และประเมินผลการนิเทศเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตามระยะเวลาที่ต้องการในการนำผลไปใช้ในการพัฒนา มีการจัดประชุม อภิปรายการรายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง นำผลการนิเทศที่เป็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะไปพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป หรือในปีการศึกษาต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (forced choice) ให้ข้อมูลเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยออกแบบเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's five rating scale) และกำหนดระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับมากที่สุด ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับมาก ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับปานกลาง ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับน้อย ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi interview)

ออกแบบเป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) โดยพิจารณาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่มีค่ามัธยฐานที่มีค่าต่ำสุดมาสร้างข้อคำถาม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการนิเทศภายใน สถานศึกษา และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค (index of item objective congruence : IOC) ซึ่งพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.5 – 1.00 โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 3 นำเครื่องมือที่พัฒนาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร และครูโรงเรียนอนุบาลวัดบางนางบุญที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และครู 28 คน รวม 30 คน

ขั้นที่ 4 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.955

ขั้นที่ 5 นำแบบประเมินที่ได้ลงเก็บข้อมูลกับประชากร โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi interview)

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และ ข้อมูล ปัญหาที่ได้จากแบบสอบถาม มาพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวข้องข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศ ภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยพิจารณาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล จาก แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่มีค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าต่ำสุดมาสร้างข้อคำถาม เพื่อหาแนวทางการพัฒนา การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้กับผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน ของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรนิเทศภายนอก อีก 3 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตือ 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยใช้แบบ สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์เนื้อหา สรุปแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ ค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) หรือความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)
2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดบางนางบุดู เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ในการ (Try out) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความ อนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เพื่อขอความอนุเคราะห์ใน การเก็บข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์

6. ใช้วิธีการจัดบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้หน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) จำนวน 34 คน ไม่รวมผู้วิจัย ซึ่งหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำข้อมูล ดังกล่าวไปคำนวณหาค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยพิจารณาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น

1.1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

1.2. การวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบน (standard deviation : σ) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)⁸⁶ ดังนี้

⁸⁶ John W. Best, **Research in Education**, 4th ed (Englewood cliffs: Prentice Hall, Inc 1983), 190.

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับมาก

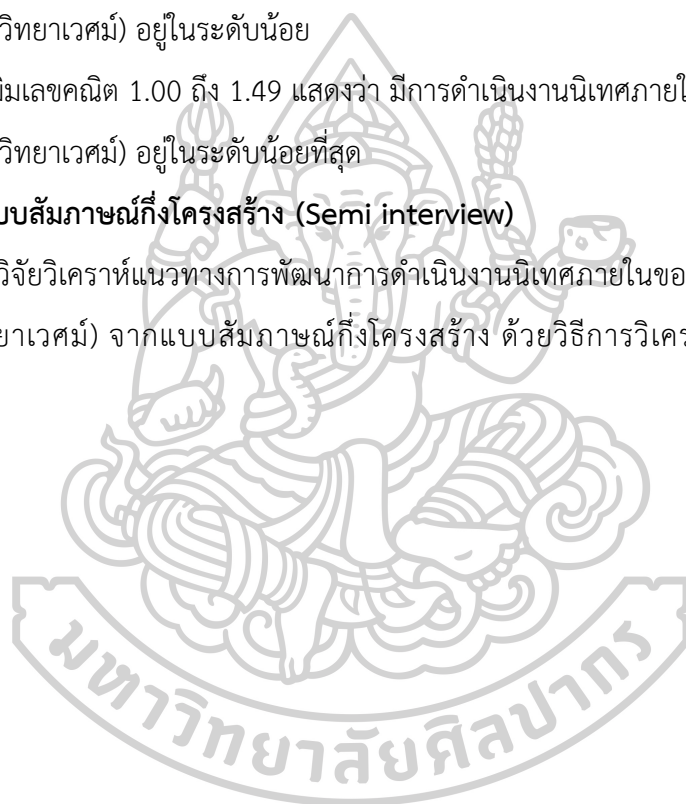
ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi interview)

ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทราบการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)
- 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยใช้เครื่องมือ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) โดยมีผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) จำแนกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ประเภทงานสายบริหาร และประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวน 34 คน และเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi interview) โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน ของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิเทศภายในอีก 3 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตือ 1 คน รวม 5 คน รวมทั้งหมด 39 คน ตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (frequency : f) ค่าร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) วิเคราะห์สถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) จำแนกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ประเภทงานสายบริหาร และประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวนทั้งสิ้น 34 คน ได้รับแบบสอบถาม กลับคืนมาจำนวน 34 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด โดยสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบคำ บรรยาย แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) จำแนกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ประเภทงานสายบริหาร และประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวนทั้งสิ้น 34 คน โดยแยกพิจารณาตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่ง โดยผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	4	11.76
หญิง	30	88.24
รวม	34	100.0
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	8	23.53
31 - 40 ปี	20	58.82
41 - 50 ปี	5	14.71
51 ปีขึ้นไป	1	2.94
รวม	34	100.0
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	2.94
ปริญญาตรี	25	73.53
ปริญญาโท	8	23.53
รวม	34	100.0
4. ตำแหน่งหน้าที่		
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	2.94
หัวหน้าฝ่ายบริหาร	6	17.65
ข้าราชการครู	15	44.12
พนักงานข้าราชการ	2	5.88
ครูอัตราจ้าง	6	17.65
ครูพี่เลี้ยง	4	11.76
รวม	34	100.0
5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
ไม่เกิน 5 ปี	10	29.41
6 - 10 ปี	16	47.06
11 - 15 ปี	8	23.53
รวม	34	100.0

จากตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24 เป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 ด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 31 - 40 ปีมากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 14.71 และน้อยที่สุดคือ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 ด้านระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 73.53 ระดับปริญญาโท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 ด้านตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 14.71 ข้าราชการครู จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 พนักงานข้าราชการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ครูอัตราจ้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 และครูพี่เลี้ยง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 ด้านประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวน 16 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาคือ ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็น ร้อยละ 29.41 และน้อยที่สุดคือ ระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เพื่อตอบข้อคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 การดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ
โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยภาพรวม

(N=34)

ด้านที่	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายใน ของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)	μ	σ	ระดับ
1	การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา	4.17	0.18	มาก
2	การวางแผนการนิเทศ	4.26	0.22	มาก
3	การสร้างเครื่องมือนิเทศ	4.12	0.20	มาก
4	การปฏิบัติการนิเทศ	4.28	0.36	มาก
5	การประเมินผลและรายงานผล	4.24	0.41	มาก
รวม		4.20	0.16	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การปฏิบัติการนิเทศ ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.36$) การวางแผนการนิเทศ ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.22$) การประเมินผลและรายงานผล ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.41$) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.18$) และการสร้างเครื่องมือนิเทศ ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.20$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.18 - 0.41 หมายความว่าข้อมูลมีกระจายน้อย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านของการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน
วัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ได้ผลดังตารางที่ 4 ตารางที่ 8 ดังนี้
ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ
โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา

(N=34)

ข้อที่	การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา	μ	σ	ระดับ
1.	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.29	.68	มาก
2.	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตาม นโยบายและจุดเน้นให้ สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียนและท้องถิ่น	4.32	.59	มาก
3.	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของ เนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การจัดการเรียนการสอน	4.18	.63	มาก
4.	สถานศึกษามีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตร สถานศึกษา	4.09	.45	มาก
5.	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.41	.50	มาก
6.	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้ และการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน ปฏิบัติจริง	4.26	.67	มาก
7.	ครูจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล	4.38	.49	มาก
8.	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ ผ่านเทคโนโลยี สารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology)	4.15	.70	มาก
9.	ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ผลงาน และนำเสนองานด้วยตนเอง	4.24	.48	มาก
10.	ผู้เรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ ตามระดับชั้น	4.35	.60	มาก
11.	ผู้เรียนมีผลการเรียนตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.12	.64	มาก
12.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา	4.03	.62	มาก

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ
โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา (ต่อ)

(N=34)

ข้อที่	การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา	μ	σ	ระดับ
13.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการ แก้ปัญหาในการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าในการ เรียน	4.06	.69	มาก
14.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการพัฒนาตามบริบท สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	4.21	.73	มาก
15.	สถานศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนระดม ความคิดของผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในการพัฒนา ตามบริบทของโรงเรียน	3.97	.67	มาก
16.	สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือก ปัญหาที่มีความจำเป็นเป็นสำคัญที่สุด	4.06	.61	มาก
17.	สถานศึกษามีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศ มากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนา	4.12	.66	มาก
18.	สถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้มี เป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่ หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา เกี่ยวกับเรื่องการนิเทศ ภายใน	3.91	.75	มาก
รวม		4.17	0.18	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา
เวศม์) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้
สถานศึกษามีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.50$) ครูจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของ
ผู้เรียนรายบุคคล ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.49$) ผู้เรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และ

การพูดได้ตามระดับชั้น ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.60$) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.59$) โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.68$) ครูมีการออกแบบการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.67$) ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ผลงาน และนำเสนองานด้วยตนเอง ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.48$) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการพัฒนาตามบริบทสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.73$) หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.63$) ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology) ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.70$) ผู้เรียนมีผลการเรียนตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.64$) สถานศึกษามีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศ มากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนา ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.66$) สถานศึกษามีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 4.09$, $\sigma = 0.45$) สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความจำเป็นเป็นสำคัญที่สุด ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.61$) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.69$) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.62$) สถานศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.67$) และสถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา เกี่ยวกับเรื่องการนิเทศภายใน ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.75$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.45 – 0.75 หมายความว่าข้อมูลมีกระจายน้อย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของ
โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการวางแผนการนิเทศ

(N=34)

ข้อที่	การวางแผนการนิเทศ	μ	σ	ระดับ
1.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาจากผลการวิเคราะห์มากำหนดกิจกรรม เพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน	4.15	.74	มาก
2.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาผลการวิเคราะห์มากำหนดแนวทาง หรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น	4.41	.61	มาก
3.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน นำกระบวนการชุมชนเรียนรู้วิชาทางวิชาชีพ (PLC) และการศึกษาชั้นเรียน มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา	4.38	.49	มาก
4.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	4.44	.50	มาก
5.	สถานศึกษามีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน	4.32	.59	มาก
6.	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศเป็นทีมงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายใน อย่างเหมาะสม	4.12	.80	มาก
7.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการกำหนดประเด็น/เนื้อหาที่จะนิเทศ ระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม กับการแก้ปัญหาและการพัฒนา	4.24	.48	มาก
8.	ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอ และการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การสอนงานและการชี้แนะ	4.29	.63	มาก
9.	ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น	4.26	.44	มาก

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน
ของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการวางแผนการนิเทศ (ต่อ)

(N=34)

ข้อที่	การวางแผนการนิเทศ	μ	σ	ระดับ
10.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือ นิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ	4.00	.55	มาก
รวม		4.26	0.22	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.50$) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาผลการวิเคราะห์มากำหนดแนวทาง หรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.61$) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน นำกระบวนการชุมชนเรียนรู้วิชาทางวิชาชีพ (PLC) และการศึกษาชั้นเรียน มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.49$) สถานศึกษามีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.59$) ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอ และการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การสอนงานและการชี้แนะ ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.63$) ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.44$) ทีมงานคณะนิเทศ มีการกำหนดประเด็น/เนื้อหาที่จะนิเทศ ระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม กับการแก้ปัญหาและการพัฒนา ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.48$) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาจากผลการวิเคราะห์มากำหนดกิจกรรม เพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.74$) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศเป็นทีมงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่

ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.80$) และที่ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.55$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.44 – 0.80 หมายความว่าข้อมูลมีกระจายน้อย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ

(N=34)

ข้อที่	การสร้างเครื่องมือการนิเทศ	μ	σ	ระดับ
1.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือ การนิเทศภายในสอดคล้องกับสภาพปัญหา	4.24	.50	มาก
2.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, YouTube, Facebook Live เป็นต้น	4.26	.51	มาก
3.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาได้	4.18	.52	มาก
4.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้	3.82	.79	มาก
5.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการสะท้อนผลและการประเมินผลการดำเนินงานได้	4.15	.56	มาก
6.	เครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูล ที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ	4.00	.78	มาก
7.	เครื่องมือที่ใช้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.03	.63	มาก
8.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการทดลองสื่อและเครื่องมือเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้	4.18	.45	มาก

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ (ต่อ)

(N=34)

ข้อที่	การสร้างเครื่องมือการนิเทศ	μ	σ	ระดับ
9.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจ ตรงกันในการปฏิบัติงานของทีมงานคณะนิเทศ	4.21	.59	มาก
รวม		4.12	0.20	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ทีมงานคณะนิเทศ มีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, YouTube, Facebook Live เป็นต้น ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.51$) ทีมงานคณะนิเทศ มีการประดิษฐ์ คิดค้นสื่อเครื่องมือ การนิเทศภายในสอดคล้องกับสภาพปัญหา ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.50$) ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจ ตรงกันในการปฏิบัติงานของทีมงานคณะนิเทศ ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.59$) ทีมงานคณะนิเทศ มีการทดลองสื่อและเครื่องมือเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้ ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.45$) เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาได้ ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.52$) เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการสะท้อนผลและการประเมินผลการดำเนินงานได้ ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.56$) เครื่องมือที่ใช้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.63$) เครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพใช้งานง่าย สามารถเก็บข้อมูล ที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.78$) และเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ ($\mu = 3.82$, $\sigma = 0.79$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.45 – 0.79 หมายความว่าข้อมูลมีกระจายน้อย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการปฏิบัติการณ์เทศ

(N=34)

ข้อที่	การปฏิบัติการณ์เทศ	μ	σ	ระดับ
1.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.26	.57	มาก
2.	ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติตามขั้นตอน ระยะเวลาที่กำหนดไว้	4.32	.64	มาก
3.	ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือตามที่กำหนด	4.24	.65	มาก
4.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน	4.15	.66	มาก
5.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน	4.29	.58	มาก
6.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการปฏิบัติการณ์เทศภายในครบทุกห้องเรียน	4.35	.69	มาก
7.	ผู้รับการณ์เทศ นำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.38	.60	มาก
รวม		4.28	0.36	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการปฏิบัติการณ์เทศอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ผู้รับการณ์เทศ นำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.60$) ทีมงานคณะนิเทศ มีการปฏิบัติการณ์เทศภายในครบทุกห้องเรียน ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.69$) ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติตามขั้นตอน ระยะเวลาที่กำหนดไว้ ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.64$) ทีมงานคณะนิเทศ มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.58$) ทีมงานคณะนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.57$) ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือตามที่กำหนด ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.65$) และทีมงานคณะนิเทศ มีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.66$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.57 – 0.69 หมายความว่าข้อมูลมีกระจายน้อย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการประเมินผลและการรายงานผล

(N=34)

ข้อที่	การประเมินผลและรายงานผล	μ	σ	ระดับ
1.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน	4.38	.55	มาก
2.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการประเมินความก้าวหน้า เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน	4.21	.59	มาก
3.	เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตามระยะเวลาที่ต้องการ ทีมงานคณะนิเทศนำผลไปใช้ในการพัฒนา	4.26	.62	มาก
4.	สถานศึกษามีการจัดประชุม อภิปรายการรายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง	4.15	.78	มาก
5.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล	4.12	.58	มาก
6.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการนำปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศ ภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป	4.29	.68	มาก
รวม		4.24	0.41	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการประเมินผลและการรายงานผลอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ทีมงานคณะนิเทศ มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.55$) ทีมงานคณะนิเทศ มีการนำปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.68$) เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตามระยะเวลาที่ต้องการ ทีมงานคณะนิเทศ นำผลไปใช้ในการพัฒนา ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.62$) ทีมงานคณะนิเทศ มีการประเมินความก้าวหน้า เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.59$) สถานศึกษามีการจัดประชุม อภิปรายการรายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.78$) และทีมงานคณะนิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล ($\mu = 4.12$,

$\sigma = 0.58$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.55 – 0.78 หมายความว่าข้อมูลมีกระจายน้อย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีผู้เข้าร่วมตอบแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างทั้งหมด 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน ของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิเทศภายในอีก 3 ท่าน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตือ 1 คน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เป็นรายด้าน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างได้แนวทางการพัฒนา ดังนี้

ตารางที่ 9 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) “ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความจำเป็นเป็นสำคัญที่สุด และสถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	คำตอบ
คนที่ 1	บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมวิเคราะห์สาเหตุ สภาพปัญหาจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระวิชา ตามภารกิจงานและสรุปเป็นรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา
คนที่ 2	ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนาให้ความรู้ครูผู้สอนเรื่องการนิเทศ โดยผู้บริหารเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของโรงเรียนทุกชั้นตอน
คนที่ 3	ควรจัดการประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจในการนิเทศและแนวทางเพื่อให้การนิเทศมีการพัฒนา และบรรลุตามวัตถุประสงค์

คนที่ 4	ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่มีความจำเป็นของสถานศึกษา สร้างการรับรู้กับทุกส่วน ทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง และทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
คนที่ 5	คณะครูควรส่งเอกสาร ผลการเรียนรู้ แผนการสอนพร้อมกับแบบบันทึกหลังการสอน ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผู้เรียนและวิเคราะห์ปัญหา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง “ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา” ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีแนะแนวทางในการพัฒนา 4 แนวทางดังนี้

1.1 ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ สภาพปัญหาโดยจัดจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากนั้นดำเนินการนำผลสรุปที่ได้มาจัดทำรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา

1.2 ดำเนินการจัดให้มีการประชุม การสัมมนาให้ความรู้ครูผู้สอนเรื่องการนิเทศ โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสอดแทรก เช่น การประชุมแบบออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจและเพื่อเป็นแนวทางให้การนิเทศมีการพัฒนา และบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.3 ผู้บริหารและคณะครูควรให้ความสำคัญ ตระหนักเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา โดย ร่วมกันแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

1.4 ดำเนินการจัดทำแผนการสอน พร้อมทั้งจัดทำแบบบันทึกหลังการสอน ให้เป็นปัจจุบัน โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning และนอกจากนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยวิเคราะห์จากผลสมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) “ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา” สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ได้ดังนี้ ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ สภาพปัญหาโดยจัดจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินการนำผลสรุปที่ได้มาจัดทำรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา จัดให้มีการประชุม การสัมมนาให้ความรู้ครูผู้สอนเรื่องการนิเทศ โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสอดแทรก ให้ความสำคัญ ตระหนักเกี่ยวกับ

การนิเทศภายในสถานศึกษา โดยร่วมกันแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง จัดทำแผนการสอน พร้อมทั้งจัดทำแบบบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบัน โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning และนอกจากนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยวิเคราะห์จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 10 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการวางแผนการนิเทศ” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะนิเทศมีการจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่ คาดว่าจะได้รับ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	คำตอบ
คนที่ 1	ควรนำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยเหนือมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา
คนที่ 2	การวางแผนการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศให้ต่อเนื่อง ละเอียด ชัดเจน โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ และจัดทำแผนการนิเทศ
คนที่ 3	จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน
คนที่ 4	พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายใน
คนที่ 5	การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรให้เพียงพอ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง “ด้านการวางแผนการนิเทศ” ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทางดังนี้

2.1 จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน คู่มือการนิเทศภายในมีข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีการปรับปรุงข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ

2.2 นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผน และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับ บูรณาการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการวางแผนการนิเทศ โดยการจัดทำแผนการนิเทศให้มีความต่อเนื่อง ละเอียดชัดเจน โดยให้คณะครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ รวมถึงการจัดทำแผนการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้มีความรู้และความเข้าใจในการนิเทศภายในอย่างแท้จริง

2.4 การจัดสรรด้านงบประมาณ และด้านทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับการนิเทศภายใน ในแต่ละปีการศึกษา

จากแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการวางแผนการนิเทศ” สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ได้ดังนี้ จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผน และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับ บูรณาการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา วางแผนการนิเทศ โดยการจัดทำแผนการนิเทศให้มีความต่อเนื่อง ละเอียด ชัดเจน โดยให้คณะครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ รวมถึงการจัดทำแผนการนิเทศ การจัดสรรด้านงบประมาณ และด้านทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับการนิเทศภายใน ในแต่ละปีการศึกษา

ตารางที่ 11 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ” ข้อที่มีความซับซ้อนเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา พัฒนาได้ และเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	คำตอบ
คนที่ 1	ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ
คนที่ 2	สถานศึกษาควรพัฒนาเครื่องมือที่สามารถเก็บข้อมูล เพื่อนำมาแก้ไขปัญหา ตรวจสอบ ติดตามและนำไปพัฒนาได้ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

คนที่ 3	สร้างเครื่องมือที่หลากหลาย ตรงตามวัตถุประสงค์ในการนิเทศในสถานศึกษา เพื่อทันต่อยุคสมัย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม
คนที่ 4	ควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน
คนที่ 5	คณะครูร่วมกันสร้าง กำหนดเครื่องมือให้มีความหลากหลายและทันสมัยในการประเมินการนิเทศ โดยผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมทำงานด้วยกัน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) จากแบบสัมภาษณ์ที่โครงสร้าง “ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ” ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีแนะแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทางดังนี้

3.1 สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือที่เก็บข้อมูลโดยการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น Google from, Google drive, Google classroom โดยการนำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้มาปรับใช้ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

3.2 เปิดโอกาสให้คณะครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย โดยให้คณะครูได้แนะนำวิธีการสอนที่หลากหลายของตนเอง หรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ

3.3 ส่งเสริมให้คณะครูมีการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตสื่อ และเครื่องมือ ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ มีความทันสมัยและทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน

จากแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ” สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ได้ดังนี้ สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือที่เก็บข้อมูลโดยการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น Google from , Google drive , Google classroom โดยการนำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้มาปรับใช้ เปิดโอกาสให้คณะครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย โดยให้คณะครูได้แนะนำวิธีการสอนที่หลากหลายของตนเอง หรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมให้คณะครูมีการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตสื่อ และเครื่องมือ ที่สอดคล้องกับบริบทของ

สถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ มีความทันสมัยและทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน

ตารางที่ 12 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการปฏิบัติการนิเทศ” ข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์อันดับที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะนิเทศ มีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	คำตอบ
คนที่ 1	ควรให้ความรู้เกี่ยวกับนิเทศ บอกถึงประโยชน์ ความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน
คนที่ 2	ผู้บริหารควรให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ ก่อนปฏิบัติการนิเทศภายใน
คนที่ 3	คณะนิเทศมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละวิชา โดยแสดงความคิดเห็น
คนที่ 4	การปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และสามารถสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศได้
คนที่ 5	ครูควรนำผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) จากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง “ด้านการปฏิบัติการนิเทศ” ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีแนะแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทางดังนี้

4.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศ ความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

4.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยแสดงความคิดเห็นผ่านกล่องความคิดเห็น เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำความคิดเห็นของผู้เรียนไปปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

4.3 ปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร โดยที่ผู้รับการนิเทศสามารถสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศ นำผลการนิเทศในแต่ละครั้ง มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

จากแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการปฏิบัติการนิเทศ” สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ได้ดังนี้ ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศ ความสำคัญของการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยแสดงความคิดเห็นผ่านกล่องความคิดเห็น ปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร โดยที่ผู้รับการนิเทศสามารถสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศ นำผลการนิเทศในแต่ละครั้ง มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 13 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการประเมินผลและการรายงานผล” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะนิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	คำตอบ
คนที่ 1	ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมและมอบรางวัลเกียรติบัตร มีการยกย่อง ชมเชยแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี
คนที่ 2	ควรจัดกิจกรรมมอบรางวัลในวันไหว้ครู เสริมแรงด้วยการให้รางวัล เกียรติบัตร
คนที่ 3	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน และควรมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีและมอบรางวัล
คนที่ 4	มีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคต
คนที่ 5	ควรมีการเสริมแรงด้วยการชื่นชม ให้รางวัลสำหรับครูผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในการสอน เป็นครูที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) จากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง “ด้านการประเมินผลและการรายงานผล” ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีแนะแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทางดังนี้

5.1 คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี จัดกิจกรรมและมอบเกียรติบัตรในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่คณะครู

5.2 ดำเนินการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคตให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

จากแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) “ด้านการประเมินผลและการรายงานผล” สามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ได้ดังนี้ คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี จัดกิจกรรมและมอบเกียรติบัตรในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ จำแนกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ประเภทงานสายบริหาร จำนวน 12 คน และประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวน 27 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) รวมทั้งสิ้นจำนวน 39 คน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 39 ฉบับ ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมาทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การปฏิบัติการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การประเมินผลและรายงานผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และการสร้างเครื่องมือนิเทศ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.18 - 0.41 หมายความว่าข้อมูลมีกระจายน้อย ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ สภาพปัญหาโดยจัดจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากนั้นดำเนินการนำผลสรุปที่ได้มาจัดทำรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา

2.1.2 ดำเนินการจัดให้มีการประชุม การสัมมนาให้ความรู้ครูผู้สอนเรื่องกรณีศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสอดแทรก เช่น การประชุมแบบออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจและเป็นแนวทางให้การนิเทศมีการพัฒนา และบรรลุตามวัตถุประสงค์

2.1.3 ผู้บริหารและคณะครูควรให้ความสำคัญ ตระหนักเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา โดย ร่วมกันแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

2.1.4 ดำเนินการจัดทำแผนการสอน พร้อมทั้งจัดทำแบบบันทึกหลังการสอน ให้เป็นปัจจุบัน โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning และนอกจากนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยวิเคราะห์จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนะแนวทางในการพัฒนา 4 แนวทางดังนี้

2.2.1 จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน คู่มือการนิเทศภายในมีข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีการปรับปรุงข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ

2.2.2 นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผน และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับ บูรณาการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

2.2.3 ดำเนินการวางแผนการนิเทศ โดยการจัดทำแผนการนิเทศให้มีความต่อเนื่อง ละเอียด ชัดเจน โดยให้คณะครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ รวมถึงการจัดทำแผนการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้มีความรู้และความเข้าใจในการนิเทศภายในอย่างแท้จริง

2.2.4 การจัดสรรด้านงบประมาณ และด้านทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับการนิเทศภายใน ในแต่ละปีการศึกษา

2.3 ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ มีแผนแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทางดังนี้

2.3.1 สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือที่เก็บข้อมูลโดยการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น Google form, Google drive, Google classroom โดยการนำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้มาปรับใช้ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

2.3.2 เปิดโอกาสให้คณะครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย โดยให้คณะครูได้แนะนำวิธีการสอนที่หลากหลายของตนเอง หรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ

2.3.3 ส่งเสริมให้คณะครูมีการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตสื่อ และเครื่องมือ ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ มีความทันสมัยและทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน

2.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีแผนแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทางดังนี้

2.4.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศ ความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

2.4.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยแสดงความคิดเห็นผ่านกล่องความคิดเห็น เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำความคิดเห็นของผู้เรียนไปปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

2.4.3 ปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร โดยที่ผู้รับการนิเทศสามารถสอบถามหรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศ นำผลการนิเทศในแต่ละครั้ง มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

2.5 ด้านการประเมินผลและการรายงานผล มีแผนแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทางดังนี้

2.5.1 คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี จัดกิจกรรมและมอบเกียรติบัตรในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่คณะครู

2.5.2 ดำเนินการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคตให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน วัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้ 1. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้กำหนดนโยบายการนิเทศภายใน กระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มคน ให้การดูแลช่วยเหลือ ควบคุม ตรวจสอบ สนับสนุนให้ครูดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่นด้วยกำลังใจ คำแนะนำที่สร้างสรรค์ เพื่อให้ครูหรือผู้ถูกนิเทศปรับปรุงและพัฒนางานในการจัดการเรียนการสอนต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอนด้วยรวมถึงทำให้ครูประสบความสำเร็จและความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน การนิเทศการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศเป็นอย่างดี การดำเนินงานมีความเป็นประชาธิปไตย เป็นวิทยาศาสตร์ ถือเป็นงานบริการประเภทหนึ่ง ที่มีครูเป็นผู้รับบริการและผู้นิเทศเป็นผู้ให้บริการ จุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม การนิเทศมีหลายประเภท ได้แก่ การนิเทศเพื่อการแก้ไข การนิเทศเพื่อป้องกัน การนิเทศเพื่อก่อและการนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ วัตถุประสงค์ของการนิเทศแต่ละครั้งจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา หรือสถานการณ์ ดังนั้นบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับความรู้ที่สำคัญในการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครู และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและมีคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกรรงทอง จิระเดชากุล กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือการสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งทางร่างกาย สติปัญญาจิตใจอารมณ์ และสังคมให้เต็มตามวัยและตามศักยภาพ โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสายวินิตย์ ดวงสนาม ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชชุดา

เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกำชัย ยุกติชาติ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรักษ์ โพธิ์กันทา และจารุวรรณ นาตัน ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายทุ่งสนเชือก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชญ์ณิชา สุขสวัสดิ์ สมใจ เดชบำรุง และสมบัติ เดชบำรุง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน

1.1 จากการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศได้ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ มีการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในประเด็นต่างๆ ซึ่งคณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศได้ตรงประเด็นที่กำหนด ใช้เครื่องมือการนิเทศที่เหมาะสม ปฏิบัติการนิเทศตามวันและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่คณะครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย มีการสะท้อนผลการนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศ และบอกถึงจุดที่ควรพัฒนา ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้คณะครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจัดให้มีชั่วโมงชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในทุก ๆ สัปดาห์ เพื่อส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารยังทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการนิเทศในการปฏิบัติการนิเทศ โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติการนิเทศภายในอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศภายในสถานศึกษาดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ประสานงาน และใช้ศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ อันจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้นโดยส่วนรวม การปฏิบัติงานตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นการดำเนินการอย่างมีระบบ มีระเบียบแบบแผน ซึ่งครอบคลุมถึงวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา การ

วางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการณ์นิเทศ การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งควรมาจากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อถือได้ การปฏิบัติงานตามวิธีทางประชาธิปไตย การเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เปิดใจกว้าง ยอมรับในการประเมินตนเอง ยอมรับในเหตุผลและปฏิบัติตามข้อตกลง ตลอดจนใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมาย การปฏิบัติงานตามกระบวนการกลุ่มและการมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินงาน โดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือและแบ่งปัน ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ร่วมคิดร่วมพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การทำงานไว้อย่างชัดเจน ออกแบบการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้งาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจริยาภรณ์ เรืองเสน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านการปฏิบัติการณ์นิเทศ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้านการปฏิบัติการณ์นิเทศ อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรักษ์ โพธิ์กันทา และจรรุวรรณ นาดัน ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศ ภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายทุ่งสนเช็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ด้านการปฏิบัติการณ์นิเทศ อยู่ในระดับมาก

1.2 จากการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์) ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผล วิทยาเวศม์) ได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ห้วงศักราชมาจัดลำดับความสำคัญ กำหนดประเด็นที่ต้องการ พัฒนา และร่วมกันกำหนดแนวทางพัฒนาที่หลากหลายโดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีแต่งตั้ง คณะกรรมการการนิเทศอย่างชัดเจน มอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ เฉพาะบุคคล มีการวางแผนการดำเนินงาน มีปฏิทินการนิเทศ และจัดตั้งงบประมาณที่ใช้ในโครงการ มีการประชุมชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ ขอบข่ายของการนิเทศ ระยะเวลาให้ทุกฝ่ายรับทราบ และใช้ เครื่องมือในการนิเทศอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการนำเทคโนโลยีทางออนไลน์มาประยุกต์ใช้ในการ นิเทศ เช่น Facebook Live ,Video Clip เพื่อลดความตึงเครียดและภาวะกดดันของผู้รับการนิเทศ และเด็กนักเรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการนิเทศภายในโรงเรียนที่เซอร์จิโอแวนนี และสตาราเท (Sergiovanni and Starratt) ได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายใน

โรงเรียนที่ดี ต้องมีการวางแผน มีการประสานความร่วมมือและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ยังสอดคล้องกับชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้กล่าวไว้ว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของผู้บริหารของแต่ละสถานศึกษาที่ร่วมมือกับคณะผู้สอน ดำเนินการในขอบข่ายงานแล้วปรับปรุงงาน ให้บรรลุเป้าหมายขึ้นตามนโยบายของการจัดการศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษาต้องอาศัยพฤติกรรมหรือนิสัย การประสานความคิดโดยกระบวนการกลุ่มร่วมมือหาทางแก้ปัญหา การส่งเสริมให้มีความคิด รู้จักคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ นำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายวิญญัตย์ ดวงสนาม ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยาภรณ์ เรืองเสน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยกำชัย ยุกดิชาติ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกศศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก

1.3 จากการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศนั้นได้ใช้กระบวนการทำงานแบบวงจรคุณภาพ (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง จึงเป็นผลให้ภายหลังจากการนิเทศภายในห้องเรียนและให้คำแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศแล้วนั้น คณะกรรมการการนิเทศจะมีการติดตามความก้าวหน้าของผู้รับการนิเทศ ว่าได้ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือไม่อย่างไร ในทุก ๆ ปีการศึกษาคณะกรรมการการนิเทศจะจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการนิเทศสามารถแก้ปัญหาหรือได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด นอกจากนี้ยังมีการรายงานสรุปผลสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการนิเทศในปีการศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ จูไรรัตน์ สุดรุ่ง ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างเป็นระบบตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงานที่บุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกัน ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดีในการ

ปฏิบัติงาน โดยการประเมินผลการเรียนการสอน และปรับปรุงกระบวนการวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู สร้างความมั่นใจในความถูกต้องในการใช้หลักสูตร และการสอน สร้างความสบายใจในการทำงานร่วมกัน สร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายวินิตย์ ดวงสนาม ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกำชัย ยุกดิชาติ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถิส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชร์ฉวีนิชา สุขสวัสดิ์ สมใจ เดชบำรุง และสมบัติ เดชบำรุง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครู ด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก

1.4 จากการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการของฝ่ายแผนงานในทุกๆ ปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่างๆ เช่น สภาพบริบทของโรงเรียน ข้อมูลครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาศึกษา รวมทั้งโรงเรียนมีการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา อย่างหลากหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในกระบวนการวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWAT ANALYSIS) เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาขององค์กร และนำมาซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยได้จัดทำให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำแผนปฏิบัติการมาประชุมเพื่อชี้แจงให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนรับทราบ ชี้แจงถึงเป้าหมายและ กระบวนการทำงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน เป็นผลทำให้โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด และสามารถแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับวัชรา เล่าเรียนดี ที่กล่าวว่ากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นจะต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อเลือกประเด็น หรือเรื่องที่สนใจจะปรับปรุงพัฒนา และนำเสนอโครงการเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบและอนุมัติให้ดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยาภรณ์ เรืองเสน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยदानข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการพบวาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยพรนภา วัตน้อย และทัศนะ ศรีปัตตา ผลการวิจัยพบว่า ภาระบวการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ อยู่ในระดับมาก รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยกำชัย ยุกติชาติ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรักษ์ โพธิ์กันทา และ จารุวรรณ นาดัน ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายทุ่งสนเือก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการอยู่ในระดับมาก

1.5 จากการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่จะนิเทศเป็นอย่างดี จึงสามารถ สร้างเครื่องมือ เลือกรวิธีการนิเทศ หรือเทคนิคการนิเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาในการนิเทศ และเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับข้อดี และปัญหาในการจัดการเรียนการสอน สามารถติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานได้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป แต่สาเหตุผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดนั้นอาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ คณะผู้นิเทศในการผลิตการสร้างสื่อ เครื่องมือ ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ ๆ กับการนิเทศภายในของโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 เช่น สื่อสังคมออนไลน์ มาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศที่สร้างขึ้นนั้น อาจจะเป็นแบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้ ผ่านระบบ Google Form แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน โดยการบันทึกเป็น Video Clip เพื่อให้ทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลง และช่วยให้ระบบนิเทศภายในมีประสิทธิภาพอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเก็จกนก เอื้อวงศ์ กล่าวถึง การดำเนินการเพื่อการพัฒนาเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู และพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานโดยการให้

ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูหรือผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีการจัดหาทรัพยากร งบประมาณ สื่อและอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่จะสนับสนุนการนิเทศในสถานศึกษา ตลอดจนสอดคล้องกับคำกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประโยชน์ต่อผู้บริหารในด้านการวางแผนพัฒนาหลักสูตร วิธีสอน สื่อ การวัดผล ประเมินผล การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และการบริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ประโยชน์ต่อครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและพัฒนา พฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณปภา ธรรมเสนา ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิมมานรดี ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณุ หนูทอง ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรีเขต ด้านการออกแบบวิธีการทำงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยอภิรักษ์ โพธิ์กันทา และจารุวรรณ นาดัน ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายทุ่งสนเช็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ด้านการสร้างเครื่องมือ นิเทศ อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) มีดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ สภาพปัญหาโดยจัดจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากนั้นดำเนินการนำผลสรุปที่ได้มาจัดทำรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา 2) ดำเนินการจัดให้มีการประชุม การสัมมนาให้ความรู้ครูผู้สอนเรื่องการนิเทศ โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสอดแทรก เช่น การประชุมแบบออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจและเพื่อเป็นแนวทางให้การนิเทศมีการพัฒนา และบรรลุตามวัตถุประสงค์ 3) ผู้บริหารและคณะครูควรให้ความสำคัญ ตระหนักเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา โดย ร่วมกันแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง 4) ดำเนินการจัดทำแผนการสอน พร้อมทั้งจัดทำแบบบันทึกหลังการสอน ให้เป็นปัจจุบัน โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning และนอกจากนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยวิเคราะห์จากผลสมรรถนะทางการเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

จริยาภรณ์ เรื่องเสนอ ที่ศึกษาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ดานสภาพปัญหา และความต้องการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ โดยจัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจหรือให้ความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ผู้นิเทศทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ สํารวจตรวจสอบสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ผลจากข้อมูลสารสนเทศ ระบุสาเหตุ ความต้องการสภาพปัญหาจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระวิชา ตามภารกิจงาน และสรุปเป็นรายงานสภาพปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์หัตถ์วงศ์คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และระบุลงในตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการนิเทศของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของโสภณ ลำภา มิตภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ ที่ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีแนวทางการนิเทศภายใน คือ สถานศึกษาสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อจำกัดในการนิเทศภายใน วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน สร้างความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายในที่ตรงกัน กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน คู่มือการนิเทศภายในมีข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีการปรับปรุงข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ 2) นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผน และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับ บูรณาการใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 3) ดำเนินการวางแผนการนิเทศ โดยการจัดทำแผนการนิเทศให้มีความต่อเนื่อง ละเอียด ชัดเจน โดยให้คณะครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ รวมถึงการจัดทำแผนการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้มีความรู้และความเข้าใจในการนิเทศภายในอย่างแท้จริง 4) การจัดสรรด้านงบประมาณ และด้านทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับการนิเทศภายใน ในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสายวินิตย์ ดวงสนาม ที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผน คือ ควรมีการจัดทำเล่มคู่มือการนิเทศภายใน

สถานศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยาภรณ์ เรืองเสน ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและจัดกิจกรรมดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามแผนงาน/โครงการ กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการโครงการการนิเทศให้ชัดเจน ทั้งเวลา สถานที่ เป้าหมาย และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประชุมวางแผนงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ จัดทำคู่มือการนิเทศพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล การนิเทศของสถานศึกษา โดยระบุตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการนิเทศให้ชัดเจน

2.3 ด้านการสร้างเครื่องมือการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือที่เก็บข้อมูลโดยการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น Google form , Google drive , Google classroom โดยการนำเอาเทคโนโลยีเหล่านี้มาปรับใช้ เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น 2) เปิดโอกาสให้คณะครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย โดยให้คณะครูได้แนะนำวิธีการสอนที่หลากหลายของตนเอง หรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ 3) ส่งเสริมให้คณะครูมีการพัฒนาความรู้ด้านการผลิตสื่อ และเครื่องมือ ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ มีความทันสมัยและทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ ลำภา มิตรภานี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ ที่ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ พบว่า สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในแต่ละกิจกรรมให้ครูทราบ โดยผ่านการประชุมหรือเอกสาร และออกแบบเครื่องมือในการติดตามการนิเทศภายในที่มีคุณภาพ ใช้งานง่าย เพื่อสะท้อนผลการนิเทศภายใน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอดุลย์ แสนสิบ ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาบางสะพานน้อย 3 (ไชยราช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า โรงเรียนควรให้โอกาสครูให้มีบทบาทหน้าที่เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม ให้การส่งเสริมสนับสนุน และให้บริการครูมีการสังเกตการสอน ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาช่วยในการนิเทศการสอน ให้ความสำคัญเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาตนเองของครู (ID Plan) ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาและ แนะนำแนวทางใน

การทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องแก่ครูควรใช้เกณฑ์การประเมินผล การปฏิบัติงานตามข้อตกลง (PA) มาช่วยในการนิเทศการศึกษาด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.4 ด้านการปฏิบัติการณ์ิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการนิเทศ ความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ทำการประเมินผลการทำงานของผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยแสดงความคิดเห็นผ่านกล่องความคิดเห็น เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำความคิดเห็นของผู้เรียนไปปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป 3) ปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร โดยที่ผู้รับการนิเทศสามารถสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศ นำผลการนิเทศในแต่ละครั้ง มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานสภักดิ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งมีแนวทางคือ ควรปฏิบัติการณ์ิเทศตามปฏิทินการนิเทศ ที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ตรงเวลา ดำเนินตามแนวกัลยาณมิตร สมานฉันท์ และโปร่งใส รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ ที่ศึกษาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ด้านการปฏิบัติการณ์ิเทศ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจบทบาทของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศที่และปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศมีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องพร้อมทั้งมีนโยบายให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานนิเทศภายในมีการประชุมปรึกษาหารือหลังการจัดการนิเทศ การจัดบรรยากาศการนิเทศภายในที่มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานนิเทศภายในกำกับติดตามให้การนิเทศภายในเป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนการนิเทศที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

2.5 การประเมินและรายงานผล มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) คัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี จัดกิจกรรมและมอบเกียรติบัตรในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่คณะครู 2) ดำเนินการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคตให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กำชัย ยุกติชาติ ที่ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน อนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินและรายงานผล คือ 1) ควรจัดเก็บรายงานผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป 2) ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ดังนี้

1. จากการศึกษาคำแนะนำนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) พบว่าในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจ ก่อนการนิเทศ มีการจัดกิจกรรม ประชุม อบรม อภิปรายเกี่ยวกับการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนในการนิเทศ ได้ส่วนเสี้ยวร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา เช่น แสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามต่าง ๆ ควรมีการประสานความร่วมมือในระดับกลุ่มเครือข่าย หรือเขตพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยน บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขามาร่วมนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศควรเป็นเครื่องมือที่มีความใหม่ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีการนำมาทดลองใช้ และมีเกณฑ์การวัดที่แน่นอน สามารถสะท้อนการดำเนินงานได้จริง และควรมีการคัดเลือกครูผู้ที่มีผลการนิเทศดีเด่นในแต่ละปี การศึกษา เพื่อมอบเกียรติบัตรเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงาน และควรเผยแพร่ผลงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

2. จากการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) พบว่าด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด อาจจะต้องส่งเสริมคณะผู้นิเทศในการผลิตการสร้างสื่อ เครื่องมือ ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ ๆ กกับการนิเทศภายในของโรงเรียนให้เหมาะสมมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการนิเทศภายใน เช่น สื่อออนไลน์ มาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน อาจจะเป็นแบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้ ผ่านระบบ Google Form แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน โดยการบันทึกเป็น Video Clip เพื่อให้ทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ และช่วยให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการวิจัยข้างต้น จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. ควรศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารของโรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี
3. ควรศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัยและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
ของเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8612.2/117

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

12 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ณัฐดิพา แซ่มชมดาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายธวัชชัย นิลสนธิ รหัสประจำตัว 640620105 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตี้ยเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 3834 9223

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
“WORKPLACE **HAPPINESS**”

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ประเมินค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือวิจัย

1. ดร.ฉัฐอติพา แซ่มชมดาว

วุฒิการศึกษา Ph.D. Philosophy Major in Management
International Academy of Management Economics

ตำแหน่ง อธิการบดีโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. ดร.ไพโรจน์ กันตพงษ์

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีบัณฑิต พุทธบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางคูวัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3. ดร.สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีบัณฑิต พุทธบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไพร่ฟ้า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ภาคผนวก ข

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม
(เจริญผลวิทยาเวศม์)”

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์)	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา = 18 ข้อ							
1.	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตาม นโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับ บริบทของ โรงเรียนและท้องถิ่น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนด วัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การจัดการเรียน การสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.	สถานศึกษามีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5.	สถานศึกษามีการนำผลการประเมิน หลักสูตร สถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6.	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้ และการ จัดการ เรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7.	ครูจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความ แตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินงานพิเศษภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์)	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
8.	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการ เรียนรู้ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology)	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9.	ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ผลงาน และ นำเสนองานด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10.	ผู้เรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การ เขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11.	ผู้เรียนมีผลการเรียนตามระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนมีการ ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกัน ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการ พัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าใน การเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการ พัฒนาตามบริบทสิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15.	สถานศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนระดม ความคิดของผู้บริหารและบุคลากรใน โรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในการ พัฒนาตามบริบทของโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์)	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
16.	สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความจำเป็นเป็นสำคัญที่สุด	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17.	สถานศึกษามีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศ มากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18.	สถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา เกี่ยวกับเรื่องการนิเทศภายใน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
การวางแผนการนิเทศ = 10 ข้อ							
19.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาจากผลการวิเคราะห์มากำหนดกิจกรรม เพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาผลการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน นำกระบวนการชุมชนเรียนรู้วิชาทางวิชาชีพ (PLC) และการศึกษาชั้นเรียน มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์)	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
22.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มี แนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาโดยการ มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
23.	สถานศึกษามีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
24.	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศเป็นทีมงาน และกำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะนิเทศภายใน อย่าง เหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
25.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการกำหนดประเด็น/ เนื้อหาที่จะนิเทศ ระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่ เหมาะสม กับการแก้ปัญหาและการ พัฒนา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26.	ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตาม สภาพปัญหา เช่น การประชุมสัมมนา การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอ และการ ถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การสอนงานและ การชี้แนะ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์)	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
การสร้างเครื่องมือการนิเทศ = 9 ข้อ							
27.	ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการ และเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการประดิษฐ์ คิดค้น สื่อ เครื่องมือ การนิเทศภายในสอดคล้อง กับสภาพปัญหา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุค ศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ใน รูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์)	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
31.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการ เก็บ ข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการ แก้ปัญหา และพัฒนาได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
32.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการ ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการ ดำเนินงานได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
33.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการ สะท้อนผลและการประเมินผลการ ดำเนินงานได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
34.	เครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพใช้ง่าย สามารถ เก็บข้อมูล ที่ตอบประเด็นปัญหาความ ต้องการ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
35.	เครื่องมือที่ใช้เป็นประโยชน์ในการ แก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
36.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการทดลองสื่อและ เครื่องมือเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
37.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำคู่มือการ นิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทาง และสร้างความเข้าใจ ตรงกันในการ ปฏิบัติงานของทีมงานคณะนิเทศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
การปฏิบัติการนิเทศ = 7 ข้อ							
38.	ทีมงาน คณะ นิเทศ มีการประชุม เตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความ เข้าใจของผู้นิเทศให้การนิเทศเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์)	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
39.	ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติตามขั้นตอน ระยะเวลาที่กำหนดไว้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
40.	ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศโดย ใช้เครื่องมือตามที่กำหนด	1	1	1	3	1	ใช้ได้
41.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการสะท้อนผลการ นิเทศหลังจากการนิเทศภายใน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
42.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการปรับปรุงและ พัฒนาการดำเนินงาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
43.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการปฏิบัติการนิเทศ ภายในครบทุกห้องเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
44.	ผู้รับการนิเทศ นำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
การประเมินผลและรายงานผล = 6 ข้อ							
45.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการรายงานผลการ ดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลไปปรับปรุง แนวทางการดำเนินงาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
46.	ทีมงาน คณะ นิเทศ มีการประเมิน ความก้าวหน้า เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการ ดำเนินงาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
47.	เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตาม ระยะเวลาที่ต้องการ ทีมงานคณะนิเทศนำ ผลไปใช้ในการพัฒนา	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เวศม์)	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
48.	สถานศึกษามีการจัดประชุม อภิปรายการ รายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
49.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่ เป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
50.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการนำปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศ ภายในโรงเรียนในปี การศึกษาต่อไป	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

หนังสือขอตกลงเครื่องมือวิจัยและรายชื่อสถานศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8612.2/164

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

21 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดบางนางบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นายธวัชชัย นิลสนธิ รหัสประจำตัว 640620105 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 3834 9223

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
“WORKPLACE **HAPPINESS**”

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.955	50

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1. โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	225.63	218.447	.368	.955
2. โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น	225.80	217.131	.463	.954
3. หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	225.67	217.471	.419	.954
4. สถานศึกษามีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา	225.80	216.855	.482	.954

5. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	225.87	214.809	.613	.953
6. ครูมีการออกแบบการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง	225.73	216.409	.535	.954
7. ครูจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล	225.70	213.321	.677	.953
8. ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology)	225.90	218.645	.351	.955
9. ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ผลงาน และนำเสนองานด้วยตนเอง	225.90	218.024	.310	.955
10. ผู้เรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น	226.07	219.306	.283	.955
11. ผู้เรียนมีผลการเรียนตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	225.90	214.438	.507	.954
12. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา	225.73	214.340	.596	.954
13. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน	225.63	215.826	.646	.953
14. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการพัฒนาตามบริบทสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	225.80	217.683	.425	.954
15. สถานศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน	225.93	213.857	.540	.954
16. สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความจำเป็นเป็นสำคัญที่สุด	225.90	211.334	.680	.953
17. สถานศึกษามีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนา	225.73	217.237	.475	.954

18. สถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา เกี่ยวกับเรื่องการนิเทศภายใน	225.87	214.257	.651	.953
19. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาจากการวิเคราะห์มากำหนดกิจกรรม เพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน	225.83	215.178	.520	.954
20. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาผลการวิเคราะห์มากำหนดแนวทาง หรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น	225.73	217.926	.425	.954
21. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน นำกระบวนการชุมชนเรียนรู้วิชาทางวิชาชีพ (PLC) และการศึกษาชั้นเรียน มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา	225.87	213.982	.591	.954
22. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	225.80	214.372	.655	.953
23. สถานศึกษามีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน	225.83	213.730	.609	.953
24. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศเป็นทีมงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม	225.87	212.326	.692	.953
25. ทีมงานคณะนิเทศ มีการกำหนดประเด็น/เนื้อหาที่จะนิเทศ ระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา	225.87	210.740	.714	.953
26. ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอ และการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การสอนงาน และการชี้แนะ	225.77	212.875	.609	.953
27. ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น	225.83	215.109	.525	.954

28. ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ	225.80	212.028	.721	.953
29. ทีมงานคณะนิเทศ มีการประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือ การนิเทศภายในสอดคล้องกับสภาพปัญหา	225.67	215.885	.524	.954
30. ทีมงานคณะนิเทศ มีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่ สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบ ต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น	225.77	213.633	.719	.953
31. เครื่องมือที่สร้างขึ้นสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็น แนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาได้	225.70	212.907	.704	.953
32. เครื่องมือที่สร้างขึ้นสามารถใช้ในการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้	225.80	214.303	.660	.953
33. เครื่องมือที่สร้างขึ้นสามารถใช้ในการสะท้อนผลและ การประเมินผลการดำเนินงานได้	225.90	216.369	.505	.954
34. เครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบ ประเด็นปัญหาความต้องการ	225.70	218.562	.392	.954
35. เครื่องมือที่ใช้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	225.77	214.254	.591	.954
36. ทีมงานคณะนิเทศ มีการทดลองสื่อและเครื่องมือเพื่อหา ข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้	225.87	214.189	.578	.954
37. ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจตรงกันในการ ปฏิบัติงานของทีมงานคณะนิเทศ	225.70	215.803	.515	.954
38. ทีมงานคณะนิเทศ มีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศให้การนิเทศเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ	225.80	219.821	.278	.955
39. ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติตามขั้นตอน ระยะเวลาที่ กำหนดไว้	225.87	218.809	.298	.955
40. ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือตามที่ กำหนด	225.80	216.648	.497	.954

41. ทีมงานคณะนิเทศ มีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน	225.87	214.533	.557	.954
42. ทีมงานคณะนิเทศ มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน	225.73	217.789	.435	.954
43. ทีมงานคณะนิเทศ มีการปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน	225.70	220.148	.236	.955
44. ผู้รับการนิเทศ นำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	225.73	217.995	.421	.954
45. ทีมงานคณะนิเทศ มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน	225.70	217.321	.483	.954
46. ทีมงานคณะนิเทศ มีการประเมินความก้าวหน้าเพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน	225.73	216.133	.554	.954
47. เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตามระยะเวลาที่ต้องการ ทีมงานคณะนิเทศนำผลไปใช้ในการพัฒนา	225.77	213.151	.660	.953
48. สถานศึกษามีการจัดประชุม อภิปรายการรายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง	225.73	213.375	.658	.953
49. ทีมงานคณะนิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล	225.80	213.407	.572	.954
50. ทีมงานคณะนิเทศ มีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป	225.73	212.340	.724	.953

ที่ อว 8612.2/244

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

25 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 34 ฉบับ

ด้วย นายธวัชชัย นิลสนธิ รหัสนักศึกษา 640620105 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารภายในสถานศึกษา และครูผู้สอนในหน่วยงานของท่าน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 3834 9223

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน ขอให้ท่านตอบทุกข้อคำถามตามสภาพจริงในสถานศึกษาของท่าน อันจะ นำไปสู่การแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นายรัชชัย นิลสนธิ

นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม
(เจริญผลวิทยาเวศม์)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพ
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2.	อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4.	ตำแหน่งหน้าที่ 4.1 ประเภทงานสายบริหาร ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ หัวหน้าฝ่ายบริหาร 4.2 ประเภทปฏิบัติงานสอน ☐ ข้าราชการครู ☐ พนักงานข้าราชการ ☐ ครูอัตราจ้าง ☐ ครูพี่เลี้ยง
5.	ประสบการณ์ในตำแหน่ง ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 16 - 20 ปี ☐ 21 - 25 ปี ☐ 26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับความคิดตามความเป็นจริงที่ท่านเห็นสมควรในทุกข้อคำถาม ซึ่งในแต่ละช่องมีน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา = 18 ข้อ						
1.	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
2.	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตาม นโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียนและท้องถิ่น					
3.	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การจัดการเรียนการสอน					
4.	สถานศึกษามีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา					

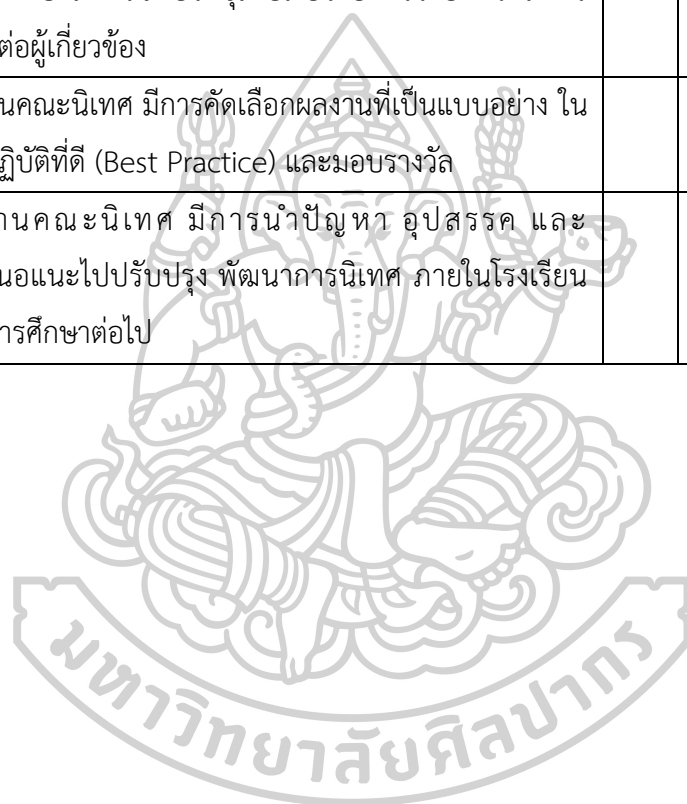
ข้อที่	การดำเนินงานพิเศษภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5.	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินหลักสูตร สถานศึกษา ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง					
6.	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้ และการจัดการ เรียนรู้ที่เน้น ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง					
7.	ครูจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน รายบุคคล					
8.	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ ผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology)					
9.	ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ผลงาน และนำเสนอองงานด้วย ตนเอง					
10.	ผู้เรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และ การพูดได้ตามระดับชั้น					
11.	ผู้เรียนมีผลการเรียนตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
12.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนมีการร่วมกันวิเคราะห์ ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา					
13.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันตัดสินใจเลือก วิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนให้มี ความก้าวหน้าในการเรียน					
14.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการพัฒนาตามบริบท สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน					
15.	สถานศึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนระดม ความคิดของ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา ในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน					
16.	สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และเลือก ปัญหาที่มีความจำเป็นเป็นสำคัญที่สุด					

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
17.	สถานศึกษามีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศ มากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนา					
18.	สถานศึกษามีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและ วิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา เกี่ยวกับ เรื่องการนิเทศภายใน					
การวางแผนการนิเทศ = 10 ข้อ						
19.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาจากผล การวิเคราะห์มากำหนดกิจกรรม เพื่อจัดทำแผนนิเทศ ภายในโรงเรียน					
20.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีการนำปัญหาผลการ วิเคราะห์มากำหนดแนวทาง หรือวิธีการพัฒนาที่ หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น					
21.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน นำกระบวนการชุมชน เรียนรู้วิชาทางวิชาชีพ (PLC) และการศึกษาชั้นเรียน มาใช้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนา					
22.	ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน มีแนวทางหรือวิธีการใน การพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง					
23.	สถานศึกษามีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน					
24.	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศเป็น ทีมงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายใน อย่างเหมาะสม					
25.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการกำหนดประเด็น/เนื้อหาที่จะนิเทศ ระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่ เหมาะสม กับการแก้ปัญหาและการพัฒนา					

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
26.	ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอ และการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การสอนงาน และการชี้แนะ					
27.	ทีมงานคณะนิเทศ กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น					
28.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ					
การสร้างเครื่องมือการนิเทศ = 9 ข้อ						
29.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศภายในสอดคล้องกับสภาพปัญหา					
30.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น					
31.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาได้					
32.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้					
33.	เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการสะท้อนผลและการประเมินผลการดำเนินงานได้					

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
34.	เครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพใช้งานง่าย สามารถเก็บข้อมูล ที่ตอบ ประเด็นปัญหาความต้องการ					
35.	เครื่องมือที่ใช้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และ พัฒนาคุณภาพการศึกษา					
36.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการทดลองสื่อและเครื่องมือเพื่อหา ข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้					
37.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจ ตรงกัน ในการปฏิบัติงานของทีมงานคณะนิเทศ					
การปฏิบัติการนิเทศ = 7 ข้อ						
38.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศให้การนิเทศเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ					
39.	ทีมงานคณะนิเทศปฏิบัติตามขั้นตอน ระยะเวลาที่กำหนดไว้					
40.	ทีมงานคณะนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือตามที่ กำหนด					
41.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการ นิเทศภายใน					
42.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน					
43.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุก ห้องเรียน					
44.	ผู้รับการนิเทศ นำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการ จัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
การประเมินผลและรายงานผล = 6 ข้อ						
45.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลไป ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน					

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
46.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการประเมินความก้าวหน้า เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน					
47.	เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตามระยะเวลาที่ต้องการ ทีมงานคณะนิเทศนำผลไปใช้ในการพัฒนา					
48.	สถานศึกษามีการจัดประชุม อภิปรายการรายงานผลการ นิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง					
49.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่าง ใน การปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล					
50.	ทีมงานคณะนิเทศ มีการนำปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศ ภายในโรงเรียน ในปีการศึกษาต่อไป					

ที่ อว 8612.2/319

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

17 เมษายน 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน คุณรติวันต์ ปิ่นแก้วเกียรติ

ด้วย นายธวัชชัย นิลสนธิ รหัสประจำตัว 640620105 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต)” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิให้นักศึกษาสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบการพัฒนางานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

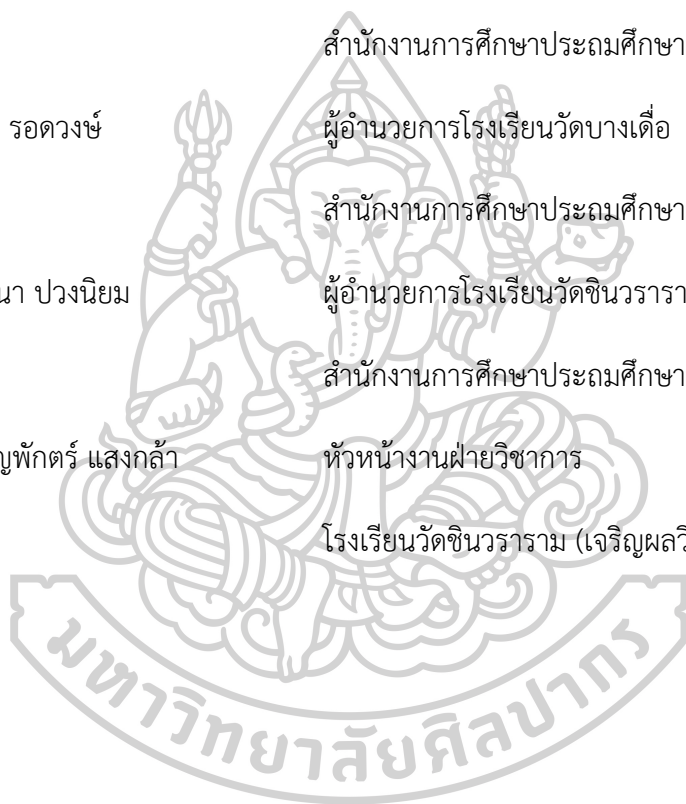
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตี้ยเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 3834 9223

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

1. นางรติวันต์ ปิ่นแก้วเกียรติ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. นางสาวนันทวดี ดั่งเพียร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. นางภัทรวดี รอดวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตือ
สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
4. นางปรารถนา ปวงนิยม ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)
สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
5. นางสาวเพ็ญพักตร์ แสงกล้า หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง

“แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน
วัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)”

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ- สกุล.....ตำแหน่ง.....
สถานที่ปฏิบัติงาน.....
วันที่ให้สัมภาษณ์.....เวลา.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายใน สถานศึกษาอย่างยิ่ง ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อย่างไร

1. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) “ด้าน การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความจำเป็นเป็นสำคัญที่สุด และสถานศึกษามีการสร้าง การรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ท่านมีข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการวางแผนการนิเทศ” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะนิเทศ มีการจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

3. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา พัฒนาได้ และเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้ในการตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

4. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการปฏิบัติกิจการนิเทศ” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะนิเทศ มีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

5. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) “ด้านการประเมินผลและการรายงานผล” ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตที่น้อยที่สุดคือ ทีมงานคณะนิเทศ มีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรองทอง จิตรเดชากุล. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: ธารอักษรการพิมพ์, 2550.

กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2562.

กำชัย ยุกติชาติ. “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** ปีที่ 13, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2564.

กิติมา ปรีดีดีลิก. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์, 2553.

เก็จกนก เอื้อวงศ์. **การนิเทศในสถานศึกษา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555.

จริยาภรณ์ เรื่องเสน. “แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.” **วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร** ปีที่ 3, ฉบับที่ 6 กรกฎาคม - ธันวาคม 2561.

จันทรานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3) นนทบุรี : บุ๊คพอยท์, 2553.

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. **การนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์วิส, 2559. อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา. “การนิเทศ Supervision” เอกสารในรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.

ชาญชัย อาจิดนสมาจาร. **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: K&P Books, 2553.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา**. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2551.

_____ . การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.

โชคระวี เจียมพุก. “กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม.” การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563.

ณภา ธรรมเสนา. “กระบวนการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิมมานรดี.” **วารสารบัณฑิตศึกษา มจร.บ้านสมเด็จเจ้าพระยา** ปีที่ 4, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2562.

ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์. “ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.” เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน รหัสวิชา 2031601 สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2558.

นันทิยา เทียนวรรณ และ จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. “การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนราชินี.” **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา** 10, 4 2558.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2553.

_____ . **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553.

พรนภา วัฒน้อย และทัศนะ ศรีปัดดา. “กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1.” **Journal of Roi Kaensarn Academi** ปีที่ 7, ฉบับที่ 4 เมษายน 2565.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก, 2545.

พัชร์ณิชา สุขสวัสดิ์, สมใจ เดชบำรุง และสมบัติ เดชบำรุง. “การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.” **วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์** ปีที่ 1, ฉบับที่ 4 ตุลาคม – ธันวาคม 2566.

ภิชาวิษญ์ ยางงาม. “กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3.” **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** ปีที่ 13, ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2565.

ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ. “รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1.” **Journal of Modern Learning
Development** ปีที่ 6, ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม 2564.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การนิเทศการศึกษา**. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา, 2557.

โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2566**. ปทุมธานี: โรงเรียนวัด
ชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์), 2566.

_____. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565**. ปทุมธานี: โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผล
วิทยาเวศม์), 2565.

วรรณ หนูทอง. “กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.” **วารสารการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร** ปีที่ 12, ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2564.

สังต์ อุทรานันท์. **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มิตรสยาม,
2530.

วชิรา เครือคำอ้าย. **การนิเทศการศึกษา**. เชียงใหม่: ส.การพิมพ์, 2558.

วัชรา เล่าเรียนดี. **การนิเทศการสอน: Supervision of Instruction**. พิมพ์ครั้งที่ 7 นครปฐม:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

_____, **นิเทศการสอน**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

วิษชุดา เขียวชะอุ่ม. “การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตทัพหลวงแจรงาม.”
วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 8, ฉบับที่ 1 มกราคม- เมษายน
2563.

วิทยากร เชียงกุล. **รายงานสถานะการศึกษาไทย ปี2557/ 2558 จะปฏิรูปการศึกษา ไทยให้ทันโลก
ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์, 2559.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และมารุต วรรณนากรกุล. **หลักการนิเทศการศึกษา**. ขอนแก่น : พรศิวกการพิมพ์,
2562.

สัมภาษณ์ นางปรารธนา ปวงนิยม. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์).
8 ธันวาคม 2566.

สายวินิตย์ ดวงสนาม. “การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.” วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 10, ฉบับที่ 1 กรกฎาคม - ธันวาคม 2562.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัด
การศึกษา. คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน.
(INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS) สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1, 2563.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การนิเทศภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
หน่วยศึกษานิเทศก์, 2566.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: บริษัท
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 13. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2566 - 2570.

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาแนวใหม่. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (2552 -
2561). แพร์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2, 2563.

โสภณ ลำเภา, มิตรภาณี พุ่มกล่อม และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. “แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1.” วารสารการบริหาร
การศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีที่ 10, ฉบับที่ 40 กรกฎาคม -
กันยายน 2565.

อดุลย์ แสนสืบ และสายสุดา เตียเจริญ. “แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์
เครือข่ายคุณภาพการศึกษา บางสะพานน้อย 3 (ไชยราช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาประจำบศรีชั้น 1.” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 13, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2565.

อภิรักษ์ โพธิ์กันทา และจรรุวรรณ นาดัน. “การนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายทุ่งสนเหล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2.” วารสารวิจัยวิชาการ ปีที่ 6, ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม 2566.

อัญชลี โพธิ์ทอง. การบริหารงานบุคลากรและการนิเทศงาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.

ภาษาอังกฤษ

Allen A. Agih. “Effective School Management and Supervision: Imperative for Quality Education Service Delivery.” **An International Multidisciplinary Journal** Vol. 9, No. 3 July 2015.

Beach, Don M. and Judy Reinhartz. **Supervision leadership : focus on instruction.** Boston: Allyn and Bacon, 2000.

Best, W.John. **Research in Education.** 4th ed Englewood cliffs: Prentice Hall, Inc 1983.

Boyan, Norman J. and Copeland, Willid D. **Instructional Supervision Training Program.** Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publisher, 1978.

Briggs, Thomas H. and Joseph, Justman. **Improve Instruction Through Supervision.** New York: The macmillan Company, 1952.

Fadlillah, Zainullah. “Implementation of Academic Supervision to Enhance Teacher Professional Competence.” **Journal of Research in Educational Management** Vol. 1, No. 2 2022.

- Fred, C. Lunenberg. And Allan C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and practice**, 7th ed. California: SAGE Publications, 2022.
- Good, V. Carter. **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill book Co, 1973.
- Glickman, Carl D, Stephen P. Gordon, and Jovita Ross M. Gordon. **Supervision of Instructional: A Developmental Approach**. 3rd ed. Boston: Allyn and Bacon, 1995.
- _____. **Supervision and Instructional Leadership: A Developmental Approach**, 8th ed. Boston: Allyn and Bacon, Inc., 2009.
- Harold Spears. **Improving the supervision of Instruction**. New York: Prentice - Hall Inc, 1953.
- Harris, Ben M. **Supervisory Behavior in Education**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hill, 1985.
- Mehmet Ozcan. "Teachers' Evaluation on School Principals' Supervision". Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, 2020.
- Sergiovani, Thomas J. and Robert J. Starrat. **Supervision Human Perspectives**. New York: McGraw-Hall Book, 1988.
- Waqas Shoukat, Saba Javed, Munawwar Ahmed. "Effect of Supervision on Teachers' Performance at the Secondary Level in Pakistan". Coordinator, Minhaj University, Lahore, Punjab, Pakistan, 2023.
- Wiles Kimball. **Supervision for better schools**. 3rd ed. Englewood Chiffs NJ: Prentice-Hall, 1967.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายรัชชัย นิลสนธิ

116/20 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2559 สำเร็จการศึกษาศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. 2564 กำลังศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

